

ek

ják ujjalakítani. szükségrendeletekkel takarékoskodási elv... költségvetést is... életbe léptetni. jelent meg, amely... országban nyugalom

tták a parlamentet országban rend van

A Morningpostnak... entése szerint a jobb... rmány uralomra ju... atlanul rend és nyu... országban. A törvény... am váltott ki izgal... artják, hogy az új... t készíti elő a szov... t s előbb megvárja... g megerősödik.

és szerint szabaddá a telefon és táviró-

ccsra

mak kötelességük tá

ja, hogy a kormány... incidens nélkül, tel... be. új bolgár parlament... ez az eddigi 274 he... ki fognak nevezni... asztani a különböző

g szófiai jelentése... many az ország dip... meg akarja fiatalita... bolgár követet Szó... lószínűleg átveszi a... sét.

Liapeseff-kormány... entette a sajtónak... tok és a parlament... zonyultak állandó... ndszerválozás oly... rával, amely remé... alósításra.

ják a költségvetést... Regnap miniszterta... 9 óráig tartott. A... miniszterelnök kije... nisztertanács a kor... solatos folyó ügye... fog tenni részletes... dekről érkező hírek... gyalom van.

erint a költségvetést... annak egyensúlyát... gal, részben a fize... szállításával fogják... sorsorban a minisz... tésével kerül sor.

zilitotta... vágó-... erét

mezer ember

dolgozott. Ezen... vágáltak le. A láng... méter magasságra... gy úgy látszott, ... os égne. trófális tűz követ... vágóhid ujjáépíté... is megkezdődtek... hajléktalanul. Ösz... és 20 magánház... ek száma 1500, kik... ilapota súlyos. A... te tűzoltó. A teg... a legnagyobb tűz... városában.

nyv. és Lapkiadó... Baron L. Pop... : 9-77.

urat

Tára postak
plátó-fü num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre
6, félévre 12, egészévre 24 dollar.
A kézbesítési díj szabása szerint. A
KELET az erdélyi és bár-
mely más országban a postai
szolgálat egységes napilapja,
amelynek utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el. Késirátok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marica Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bukaresti szerkesztő: H. szegi Ernő, Str. Matei Millu 8.

Aró 5 lei

Szerda, 1934 május 23.

5694. ÉV | XVII. EVF.
SZIVAN 9. | 111 SZÁM.

Külpolitikai diktatura

Minél általánosabbá válik szerte a világon a világháború fakadó szociális és a fegyverkezési versenyből eredő nyugtalanság, annál nagyobb mértékben alakul át a nemzetközi külpolitika a népek belpolitikájává.

Ennek a tételnek a valódiságát a bulgáriai diktatura eseményei kétségtelen dokumentumokkal támasztják alá.

Az, ami pár nappal ezelőtt Bulgáriában lejátszódott, közelebbi vonatkozásai belpolitikai esemény, de ezeket az eseményeket a külpolitika erőltetője írja nyitották, készítették elő és robbantották ki.

Bulgária a világháború előtt s a világháború után is a német érdekszférába tartozó ország volt, amelynek uralkodóháza érzelmi vonatkozásban is a német imperializmus ügyét karolta fel.

A világháború Bulgária vereségével végződött, ami természetesen a revíziót követelő és revízióra váró, legyőzött országok közé kényszerítette. Ebben a tekintetben a Balkánon Bulgária számára egészen különleges helyzet alakult ki, főleg Jugoszláviával, Romániával és Görögországgal szemben, mely országok győztesekként kerültek ki a világháború véres zivatarából.

Bulgária a békeszerződések aláírása óta, helyesebben az olasz fasizmus uralomra kerülésével olasz orientációt vett fel, tehát Franciaországgal és a kisananttal szemben ellentétes külpolitikai bázisra helyezkedett.

Maga a bolgár nép, mint a Balkán legdemokratikusabb beállítottságú szláv népe, lelki és szellemi struktúrájában mindig Oroszországhoz húzódtott és a fiatal délszláv államhoz is nyelvi és tradícionális vallási kötelékek fűzték.

Addig, amíg a weimari Németország szoros politikai és szellemi kontaktust tartott fenn Oroszországgal, a fent vázolt okokon kívül érthető volt, hogy a bolgár politikások németbajít politikát ülték és gyakorlatilag az olasz fasizmus felé orientálódtak.

Mióta azonban Németországban Hitler van uralmon és Szovjetországban a legszorosabb szövetségre készül lépni Franciaországgal, ez a külpolitikai irányzat lábbé kevésbé megszűnt reális értéként szerepelni Bulgária számára.

Különösen a Balkán-paktum megkötésekor tűnt ez ki feltűnően, amikor Bulgária, olasz és német külpolitikai orientációja által kényszerítve, kénytelen volt csatlakozását megtagadni, annak ellenére, hogy ez komoly gazdasági és hatalmi előnyöket juttatott volna számára.

Valószínűleg már ebben az időpontban megkezdődött Bulgáriában az az erjedés, mely végül is a diktatura proklamálására vezetett. Azok a politikások, akikhez a francia diplomácia befolyásoló ereje közel férközött, már ebben az időpontban felismerték a külpolitikai elszigetelődés veszélyét, mely a Balkánon Bulgáriát is a jelenkori Németország helyzetébe sodorta volna, ha továbbra is ragaszkodik német, illetőleg olasz vagy ami ezzel egyet jelent: Franciaországgal és a kisananttal szembehelyezkedő külpolitikai orientációjához.

A francia külpolitika ma élet-halálharcot vív azért, hogy egy újra kirobbanó világháború esetén hatalmas szövetségi rendszerrel massza alá győzelmét a lázasan fegyverkező német imperializmus ellenében.

A vélelten úgy hozta magával, hogy a francia diplomácia Bulgáriában csak azokra a férfiakra támaszkodhatik, akik a minapi puccs sikeres végrehajtásával a diktatórikus hatalmat magukhoz ragadták.

Hogy a francia diplomáciának a bulgáriai események kirobbantásában hatalmas szerepe van, azt nyilvánvalóvá teszi azok a kormánynyilatkozatok, amelyek már a diktatura második napján napvilágot láttak. E nyilatkozat szerint

Küszöbön állnak a bukaresti városi tanácsválasztások: fél-milliárdos panamával vádolják az előző tanácsot

Éles harcra van kilátás a két nagy párt között

Bucurest-Bukarest, május 22. (Az Új Kelet tud.) A Viitorul, a kormány hivatalos lapja mai számában jelentést közöl a főváros előző nemzeti parasztpárti tanácsának működését ellenőrző bizottság munkájáról. A jelentés szerint a Dobrescu Demeter vezetésével működő tanács pártatlan könnyelműséggel kezelte a főváros vagyonát és a lakosságot ebből kifolyólag több százmillió lejre rugó károsodás érte. Elmondja a Viitorul többek között, hogy a város az ötéves nemzeti parasztpárti uralom alatt félmilliárd lejjel adósodott el. Eppen ezért a kormány elhatározta,

hogy az ügy aktáit átteszi az ügyészségre. A Viitorul vádjainak felelevenítése a küszöbön álló bukaresti városi tanácsválasztásokkal áll kapcsolatban. Ezeket a választásokon rendkívül éles harcra várható a szembenálló két rivális között.

Dobrescu főpolgármester nevéhez fűződik a fővárosnak az utóbbi időben való hatalmas fellendülés és ez minden bizonnyal komoly propaganda eszköz lesz a nemzeti parasztpárt kezében. Az ügyesség emlegetése minden bizonnyal csak a szokott kortesfogások közé tartozik ezuttal is.

Zeletzky már hajlandó kiadni a Skoda-ügy híres siffrekulesát

Bucurest-Bukarest, május 22. A Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság ülésén Titeanu Eugen kérte, hogy Zeletzky idézzék be minél előbb. Calinescu, Seicaru és mások véleménye szerint előbb át kell tanulmányozni az összes dossziárokat. Elhatározták, hogy bizonyos dossziárokat beszereznek a hadügyminisztériumtól. Azután összeállították a kihallgatandó tanúk listáját, akik között a következő ismert személyiségek szerepelnek: Zeletzky, Cihoski, Stefanescu-Amza, Mavovescu, Rudeanu, Paul Anghelescu és Uica generalisok. Tatarescu ezredes, Izet ezredes, a jilvai börtön igazgatója, Zeletzky ügyvédei, azután Tilea,

Mirto, Vaida, Boila Romulus, Manju, Popovici Mihai és Madgearu, Intézkedni fognak, hogy Zeletzky haladéktalanul becsássa a bizottság rendelkezésére emlékiratait.

Ezzel kapcsolatban egyes lapok arról a felneveltétkeltó hírről számolnak be, hogy Zeletzky 60 oldalas emlékiratot dolgozott ki, melyben hajlandóan mutatkozik ismertetni az emlékezetes siffret, mit hónapokon keresztül hiába próbáltak megfajteni. A Curentul szerint Zeletzky kész arra, hogy részletesen tárja fel a siffrekulesot, ami végre teljes egészében tisztázn fogja a Skoda-ügy körül elkövetett milliós visszaéléseket.

a diktatórikus bolgár kormány, szemben az eddigi bolgár kormányokkal, legelső feladatának a Jugoszláviához és Jugoszlávián keresztül a kisananthoz való közeledést tekintti, a szakítást a német-olasz orientációval. Jelenti ezenfelül nemcsak a Franciaországhoz való közeledést, hanem a francia hatalmi szférába való szoros bekapcsolódást is.

Ebből a szempontból a bolgár diktatura kikiáltása nem a fasiszta világháború megerősödését, hanem ellenkezőleg: ennek lényeges meggyöngyülését jelenti. Nem minden diktatura szükségszerűen fasiszta diktatura, mint ahogyan a bolgár sem az. A bulgáriai diktatura nem a fasiszmus pozíciót erősíti, hanem ellenkezőleg: Szovjetország pozícióját, amely egyelőre feladta világháború célkitűzéseit, egyre szorosabba fűzi politikai és gazdasági kapcsolatait Franciaországhoz és Franciaország szövetségeseihez.

Az a körülmény, hogy Bulgáriában a szélsőjobboldali és fasiszta célkitűzésű pártok a diktatórikus kormány mellett nyilatkoznak meg, korántsem e pártok erősségét, hanem inkább gyöngeségét mutatja. Ezek a pártok egyszerűen levonták a tényekből eredető konzervenciákat és igyekeznek alkalmazkodni a tényleges helyzethez.

A diktatórikus bolgár kormány egyébként aligha fog élesen szembehelyezkedni azokkal a szociális követelményekkel, amelyek az ország társadalmi struktúrája és súlyos gazdasági krízise kényszerít rá. Az a körülmény, hogy mint azt az első jelentések bizonyítják a diktatórikus kormány a parasztság tömegeire óhajt

támazkodni, másrésztől a munkásság bérköveteléseit juttatja érvényre a munkaadókkal szemben, arra való, hogy az új rezsim nem akar népszerűtlenné válni és főleg nem kíván kizárólag szuronyokkal kormányozni.

Nem fér hozzá kétség, hogy a bulgáriai diktatura, illetőleg államcsíny a francia diplomácia támogatása nélkül aligha vezetett volna sikerre. Joggal mondhatjuk, hogy a bulgáriai államcsíny elsősorban külpolitikai szempontoknak köszönhető sikerét, tehát egy csaknem száz százalékosan külpolitikainak nevezhető diktaturára, amely nem kis mértékben a bolgár dinasztia német-olasz orientációjával és érzelmi beállítottságával is élesen szembe fordult.

Ebben a vonatkozásban a bolgár diktatura határozottan jelentős erőszaporulatot jelent az olasz és német fasizmus befolyása ellen folyó nemzetközi harcban és erőteljes mementőt harsog a Románia határain belül okvetetlenkedő fasizmus számára, amely német-barát orientációjával a jelenlegi francia barátságot akarja megsemmisíteni.

Franciaország romániai vonatkozásban a demokrácia híve, mert a demokrácia a német és olasz ellenes beállítottságot, míg a román fasiszta pártok, diktatórikus eszközökkel éppen ezt a francia barátságot akarják megszüntetni.

Ha ezek a fasiszta urak tudnak okulni az eseményekből úgy a bulgáriai események kiváló tanulságot nyújthatnak nekik. Felismerhetik a mai világpolitika igazi erővonalait, amelyek nem Berlin és nem Róma körül koncentrálnak, hanem Párizs és Moszkva körül.

VILÁG TÜKRE

A francia haladás és reakció erőviszonya

Az alábbi cikk áttekinthető képet nyújt a francia fasizmus és antifasizmus erőviszonyairól. A két tábor a demokráciáért vagy a reakcióért való fegyveres szembenállás esetén dönti el Franciaország sorsát. A katonaság és rendőrség nincs beleszámítva ebbe az összeállításba, amelyet egyébként Mr. Perrier, a politikai rendőrség főnöke készített.

1. Action Francaise. Egész Franciaországban 60.000 tagot számlál. Párizsban a Camelots du Roi szervezete 800 tagból áll, a rojalista diákok száma: 400. Párizsban ezenkívül 48 csoportja van az Action Francaise szoldosainak, akik fegyverekkel rendelkeznek. Számuk ismeretlen.
  2. Jeunesse Patriotes. Ez a csoport 21 régióba van beszerelve. A párizsi régió 16 szekció felett rendelkezik. Számuk: 90.000. Párizsban 6400-an vannak Szogoru fejelemben, katonáknak vannak cigánizálva. Tartalékjaikat csak rendkívüli esetben hívják össze.
  3. Solidarité Française. Számuk egész Franciaországban 180.000. A párizsi régióban 80.000. Uniformist viselnek és nagy számban fegyveresek.
  4. Croix de Fen. Hivatalosan a „Tűzkereszt” egyesület 35.000 tagot számlál, de híveik száma körülbelül 130.000. Csoportosan vannak szervezve. Minden csoport 15 tagból áll. Fegyveresek és katonai díszelplőben nevelik őket.
  5. Az adófizetők föderációja. Ez a szervezet 700.000 tagot számlál, akik azonban nem nagyon figyelmeztettek. Kiskereskedők, tisztviselők, a középosztályhoz tartozók.
- Ezek a reakció fegyveres erőtartományai. Hajlandók bármikor ráerőszakolni az országra a terror rendszerét és hajlandók azt állandóan támogatni. Körülbelül 1,2 millió a számuk, kétségtelenül jelentős keny tényező. Azonban nem egységesek, minden csoport a saját külön érdekeit követi. Nincs egységes elméletük és programjuk és nincs vezérük. Felelmetessé csak akkor válnak, ha vezért kapnak, aki a jelszavakat és programot is megadná.

A reakció erőivel szemben állanak a szocialista munkások, akikhez bizonyos vonatkozásban hozzá kell számítani a demokratikus polgárság baloldaliát. Első helyen állnak természetesen az országos szakszervezetek.

1. Confédération Général du Travail, amely tagja a nemzetközi szakszervezeti tanácsnak. Tagjainak száma egymillió. Legaktívabb tagjai a tisztviselő- és alkalmazott-organizációk.
  2. Confédération Général du Travail Unitaire. Tagja a vörös szakszervezetnek. Leginkább a szaképzettség nélküli munkásokat öleli fel. Aktív elemek ebben az organizációban a kommunisták. Számuk 50-60.000.
  3. Confédération Général du Travail Syndicalist Revolutionnaire. Tagja a szindikalista internacionálnak. Tagjainak száma mindössze 5000.
- A szervezett proletárok száma tehát a kispolgári Franciaországban körülbelül akkora, mint a fasizmusé. Politikailag nézve, a munkásmozgalom erői a következő pártokra oszlanak:
- a) Section Francaise de l'Internationale Quotier, a szocialista munkásinternacionálé francia szekciója, amely az osztrák szocialdemokrácia megsemmisítése óta a nemzetközi szocialdemokrácia baloldalián áll. A pártján az elmúlt években még 120.000 tagja volt. Ez a szám közben csökkent, mert egy része Renau-dellel az élen új pártot alakított. Az új párt neve: Parti socialista francaise. Száma ismeretlen.
  - b) Parti Communiste. Franciaország kommunista pártja. Tagja a kommunista

internacionálénak. Allítólag kilencven-
ezer tagot számlál. A párt az utóbbi idő-
ben sok tagot veszített a szociálisták
javára.

c) Union Anarchiste. Számuk jelen-
tételen. Azonfelül széjjel vannak for-
gácsolva. Mint szervezett közület nem
jön tekintetbe. A Trotszkisták és egyéb
törredékpártok gyengén vannak képví-
selve.

d) Ligue pour les droits de l'Homme
— az Emberi Jogok Ligája. Egész Fran-
cisaországban el van terjedve. A legkisebb
városokban is fiókja van. Minden na-
gyobb mozgalomban a demokrácia és a
munkások ügye mellé áll.

e) Partij radical és Partij radical socia-
liste. A baloldali blokk legfőbb képvise-
léi. Legtöbb parlamenti mandátummal
rendelkeznek. Védők a demokráciának.
Egy szociális forradalom esetén ingadozó
állást foglalhatnak el. Ha azonban a
fasizmus visszautasításáról lenne szó,
akkor a baloldal mellé állanak, hogy
megvédjék a demokráciát.

f) Association Républicaine des An-
ciens Combattants. A háborút viselt re-
publikánusok a demokrácia mellett talál-
hatók a baloldali táborban.

g) Franc Macons. Ők a szabadkőmü-
vesek, akiknek nagy a befolyásuk a köz-
életre. Minthogy nem dolgoznak a nyíl-
vánosság előtt, számuk ismeretlen. Fő
erejük a jó beszervezettség és egyes tag-
jainak befolyása. Nemcsak az arisztokraták,
hanem a polgárság, sőt a munkásság
éltje is ebben a táborban van.

A haladó közületek a szociális prog-
resszió és a gazdasági krízis megszűnése
érdekében radikális, de törvényes intéz-
kedéseket követelnek. Ellenségei a fasiz-
musnak, de az ellene való harcot törvé-
nyes eszközökkel követelik. Nem támad-
ják a kapitalizmust, csak a kinövésait
akarják megszüntetni.

„Meghal a mai telefon“

Sir John Fleming a zseb-
hordozható telefonról

London, május 22. „Az 1934-es formá-
ju és szerkezetű telefon rövidesen el-
fog tűnni és valami egészen másfajta-
jú felszerelés fogja felváltani“, mondott
a Sir John Ambrose Fleming, a világ
hírű angol tudós, aki nevét számtalan
korszakalkotó felfedezéssel tette halha-
tatlaná. A 83 éves Sir John, a telefon
legnagyobb élő szakértője, akinek a
találmányai a mai telefonrendszer alap-
ját képezik.

Sir John Fleming-nak az a vélemé-
nye, hogy a telefon még mindig gyer-
mekkorát éli és hogy a jövő telefonja
szászor tökéletesebb lesz, mint a mai.
— A mai telefonnak —, mondotta —
amelyet a magam részéről teljesen kez-
detlegesnek tartok, óriási változáson
kell keresztülmennie. Én magam is szá-
mos kísérletet folytatok ebben az irány-
ban. Ezek a kísérletek ninesenek olyan
stádiumban, hogy részleteket mondhat-
nék róla, azonban annyit közölhetek,
hogy a mai telefon napjai meg vannak
számlálva. Könnyen lehetséges, hogy
a telefon átalakul egy egészen kis do-
bozzá, amelyet állandóan a zsebünkben
hordhatunk. A találmány valóban köz-
kincs lesz az emberiségnek.

Madách: Ember tragédiája. Propagan-
dakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej
egészvásban. Kapható az Új Kelet
könyvsztyályában az összeg és portó-
költség előzetes beküldésével vagy után-
vétellel.

Kultürember könyvtárából nem
hiánvozhatsz

Horrabin:

**Mire tanít
a gazdasági
földrajz?**

tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az
Új Kelet könyvsztyályától az összeg
és portó költség (10 lej) előzetes be-
küldése mellett.

SELECT MOZGO

Irene Dunne

MARTIN BROWN „The Lady“ c. világhírű színdarabja nyomán. A férfi főszere-
pekben: LIONEL ATWILL és PHILIPS HOLMES.

Ma: SANGHAI-i FOGOLYNO

Rendkívül izgalmas film. Főszerepekben:
RICHARD DIX és GWILI ANDRE.

Csütörtöki kezdettel:

SELECT MOZGO

Az urinő

(a „Melekucca“ és „Gettó lánya“
feledhetetlen főszereplője) leg-
ujabb mélyen megindító filmje.

Achi Méirt, az Arlosoroff-per egyik vádlottját szabadlábra helyezték és megszüntették ellene az eljárást

**Az Arlosoroff-per jeruzsálemi főtárgyalásán végetért a vád tanuinak
a kihallgatása**

Jeruzsálem, május 22. Az Arlosoroff-
per jeruzsálemi főtárgyalásán a bírósá-
g elrendelte Abba Achi Méir, a gyilkossá-
g ügyében vádolt három revizionista
egyikének szabadlábrahelyezését és az
ellene való további eljárás megszüntetését.
Mint ismeretes Achi Méirt a gyilkosságra való felbujtással vádoltak
és számos kompromittáló írást találtak
nála. A bíróság a vád tanuinak kihall-
gatása után hozta meg ezirányú hatá-
rozatát. Előzőleg Horace Samuel védő
ügyvéd indítványt tett a három vád-
lott szabadlábrahelyezésére és az ellen-
ük való eljárás megszüntetésére von-
natkozólag, melynek indoklásában a
következőket fejtette ki:

1. Arlosoroff özvegyének kivételével,
aki azt állította, hogy Rosenblattnal
felismerte férje gyilkosát, a vád egyet-
len tanuja sem tudott súlyosabb körülmé-
nyeket felhozni Rosenblatt ellen. 2.
A Stavsky ellen elhangzott vallomá-
sok mind gyenge lábon állnak. 3. Achi
Méir ellen viszont nem hangzott el
egyetlen súlyos vallomás sem. Nem le-
het valakit azért fogvatartani, mert
egy évvel ezelőtt két noteszét teleírta
különböző jegyzetekkel, amelyeket nem
hozott nyilvánosságra.

Achi Méir kivonulása

Az indítvány megtétele után a bírósá-
g visszavonult, majd rövid tanácsko-
zás után kihirdette határozatát. Esze-
rint helyt ad a védelem Achi Méirre
vonatkozó indítványának. Stavsky és
Rosenblatt ellen azonban tovább foly-
tatják a pert, miután a bíróság ugy-
találja, hogy az eddigi tárgyalás so-
rán elegendő terhelő momentum me-
rült fel ellenük.

A határozat kihirdetése után Achi
Méir kezéről leoldották a bilineseket
és azonnal el kellett hagynia a törvény-
szék épületét. Mielőtt elment volna, át-
ölelte vádlott-társait és megszorította
Horace Samuel védőügyvéd kezét. Ami-
kor kilépett a teremből, visszakialtolt.
ta: Éljen Jabotinsky! Éljen Tel Chaj!

Ujabb tanuvallomások

Achi Méir szabadonbocsátása előtt
a következő tanukihallgatásokat esz-
közölte a bíróság:

Abdul Medszid bátyja, Abdul Ha-
mid kihallgatása során Horace Samu-
el védőügyvéd megkérdi a tanut: Igaz-e
hogy ez év márciusában egy Isaac Par-
ker nevű zsidó fogolynak azt mondta,
hogy testvére, Abdul Medschid nem
marad meg beismerő vallomásánál és
Arlosoroffné nem akarja felismerni
benne a tettest, jóllehet Abdul Med-
schid és Issa Darwish követték el a
gyilkosságot. A tanu azt válaszolja,
hogy sok zsidóval találkozott a börtön-
ben, de senkinek nem tett ilyen kijelen-
téseket.

Ben Dov rendőr elmondja, hogy ép-
pen szolgálatos volt, amikor Arloso-
roffné először jelent meg a rendőrsé-
gen kihallgatásra. Ez a gyilkosság éj-
szakán történt meg. Számos fényké-
pet tettek elé. Igazoltan átlapozta az

albumot, majd idegesen félredobta azt,
mialatt így szólott: „Ezek itt mind zsi-
dók, muassa nekem az arabok fényké-
peit!“ Káthe Dan asszony, a telavivi
penzió tulajdonosnője, ahol dr. Arloso-
roff és felesége lakott, elmondja, hogy
a gyilkosság éjszakáján rendkívül iz-
gatottan tért vissza Arlosoroffné és
többek között ezt kiáltotta: „Két ember
lelőtte a férjemet!“

Samuel védőügyvéd: Mondota Arlo-
soroffné, hogy az egyik zsidó, a másik
arab volt?

Tanu: Nem emlékszem pontosan a
szavaira. Arra azonban emlékszem, azt
mondotta, hogy az egyik európai, a
másik keleti öltözetet viselt.

**Abdul Medschid és Stav-
skyék beszélgetései**

Schanum Suleman, Abdul Medschid
fogolytársa elmondja, hogy legalább
nyolckilenc ízben látta Stavskyt és
Rosenblattnal Abdul Medschiddel be-
szélni. Egyszer Achi Méirt is látta. A
védő ama kérdésére, hogy a rendőrsé-
gen neme szembesítették Abdul Med-
schiddel, azt válaszolja a tanu, hogy
nem, ellenben Rice kapitány egyik ki-
hallgatása során felvilágosításokat kért
tőle Abdul Medschid Stavskyyal és Ro-
senblattal folytatott beszélgetéseiről.
Emondotta a kapitánynak, hogy

Megindultak a béketárgyalások Jemen és Hedzsász között

LONDON, május 22. Megindulak a békefeltételeket megállapító tárgya-
lások az arabiai Hedzsász és Jemen fő delegátusai között. Remélik, hogy a
békeszerződés kidolgozása nem fog igénybe venni többet két hétnél.

Pozsonyban elfogták Freund Márkust, az utóbbi évek leg- vakmerőbb szélhámosát

Hatmillió lejt harácsolts össze és most a cseh rendőrség jóvoltából rövidesen
hazakerül, hogy számot adjon szélhámoságaiért

Szatmar-Szatmár, május 22. Szenzá-
ciós letartóztatás történt a napokban
Pozsonyban. A pozsonyi rendőrség le-
tartóztatta Freund Márkust, aki egy
évvel ezelőtt mintegy hatmillió lejt
esált ki szatmári, nagykarolyi és érmi-
hályfalvai hiszékeny emberektől, a
fantasztikus összeggel azután meg-
szökött.

A szatmári család szökése után hosz-
szabb ideig Bécsben tartózkodott, ahon-
nan néhány héttel ezelőtt Pozsonyba
tette át székhelyét. Itt azután utólérte
végzete. Nagykarolyban lakik egy esar-
lád, amelyet Freund Márkusz 150.000
lejjel megkárosított. Ezek nem nyugod-

Stavsky és Medschid először december-
ben találkoztak. A védő több kérdést
intéz a tanuhoz. Az egyik kérdésre azt
válaszolja, hogy Stavsky és Rosen-
blatt csak két ízben jöttek Medschid
cellájához és Rosenblatt csak Stavsky-
val váltott néhány szót a beszélgetés
alatt.

Corie bíró: Az előbb azt mondotta,
hogy nyolckilenceszer látta őket beszél-
getni.

A tanu erre nem felel.

Zablavi a következő tanu. Ez az arab
fogoly volt Abdul Nedschid vallomása
szerint a közvetítő Medschid és Stav-
skyek között. Elmondja, hogy a jaffai
börtönben találkozott Stavskyyal, Ro-
senblattal és Achi Méirrel. Később a
jeruzsálemi börtönben beszélt Abdul
Medschiddel az Arlosoroff-ügyről és
1000 fontot ajánlott fel neki arra az
esetre, ha magára vállalja a gyilkossá-
got.

Musa el Alami ügyész: Ki hatalmas-
ta fel magát, hogy ilyen ajánlatot te-
gyen Medschidnek?

Tanu: Egy zsidó fogoly. Urphali a
neve, akit az 1929. évi zavargásokkal
kapcsolatban két arab megöléséért
ítéltek el. Ő mondotta, hogy Abdul
Medschid 1000 fontot kap és ki fog sza-
badulni a fogságból, ha magára veszi
a gyilkosságot.

Ügyész: Mi indította arra, hogy Ab-
dul Medschidet beismerő vallomásra
bírja?

Tanu: Megigérték, hogy ha Med-
schid beismerő vallomást tesz, úgy én
500 fontot kapok. Ötszáz font kártéri-
tésre volt szükségem abban az ügyben,
amelyért elítéltek.

Ügyész: Mikor igérték ezt?

Tanu: Medschiddel folytatott első
beszélgetésem után.

Achi Méir szabadonbocsátása után
megkezdődött a védelem tanuinak a
kihallgatása.

tak, hanem mindig résen voltak és fi-
gyeltették a szökevény minden lépését.
Majd midőn tudomást vettek róla,
hogy Freund Pozsonyba költözött, ot-
tani rokonaik segítségével lefogatták
a csalót.

Freund Márkusznak Szatmáron lakó
bátyja, Fereud Saul, akitől a szélhá-
mos állítólag szintén kicsalt 600.000
lejt, azonnal Pozsonyba utazott, de in-
tervenciója öccse kiszabadítása érdeké-
ben eredménytelenül végződött.

Ezekután valószínű, hogy Freund
Márkusz rövidesen kiadják a román
hatóságoknak, mivel több feljelentés
van ellene.

Uta

Az
szav
k

A kölcs
telepité
éle

London, m
angol kormá
szavazott m
gol alsóház
el a kölcsön
felhatalma
megjelent a
ben az angó
vállal a pal
kibocsátandó
kölesönért.

Az alsóház
Lister gyarm
tott arra, ho
helyzete ma
csön garanci
mint az 1926

George La
ban kérdi a
tina helyzete
fel akkor kö
szában azt le
minél nagyot
remtése. Sok
ta —, hogy e
bok, mint a z
jelenti, hogy
arab és egyh
ják fordítani

Wedgwood
tat arra, hog
ezt a kölcs
szempontjáb
hogy a korm
ellentétben a
alapelveivel
előmozdítani
lakosság növ
csak, hogy Na
ja a Zsidó N
Eleszen támad
közégek elfog

DU

tőlünk
1. Min
2. Ottho
pénzért
is kedvez
sárolható
SZEK

Párgu Mu

Utazzon autobuszon Oradeára!

Viteldij Cluj—Oradea 100 lej, május 19-től 29-ig bezárólag állandóan. Bővebb felvilágosítással szolgál Clujon autobusz-állomás. Telefon 155.

Az angol alsóház megszavazta a kétmillió fontos kölcsönt Palesztinának

A kölcsön kétharmada az arab, egyharmada a zsidó telepítés céljait fogja szolgálni. Wedgwood ezredes éles támadást intézett a kormány Palesztinapolitikája ellen

London, május 22. Mint ismeretes, az angol kormány kétmillió font kölcsönt szavazott meg Palesztinának. Az angol alsóház legutóbbi ülésén fogadta el a kölcsön folyósítására vonatkozó felhatalmazási törvényt, ma pedig megjelent a hivatalos dekrétum, amelyben az angol kormány teljes garanciát vállal a palesztinai kormányzat általi kibocsátandó kétmillió font sterlinges kölcsönért.

Az alsóház ülésén Sir Philip Cunliffe Lister gyarmatiügyi miniszter rámutatott arra, hogy Palesztina pénzügyi helyzete ma sokkal kedvezőbb és a kölcsön garanciája is sokkal biztosabb, mint az 1926. évi kölcsön idejében.

George Lambert lord interpellációjában kérte a minisztert, hogy ha Palesztina helyzete oly kedvező, miért vesz fel akkor kölcsönt. A miniszter válaszában azt felelte, hogy szükséges egy minél nagyobb tartaléknak a megteremtése. Sokan azt állítják — mondotta —, hogy a kölcsön inkább az arabok, mint a zsidók javát szolgálja. Ki jelenti, hogy a kölcsön kétharmadát arab és egyharmadát zsidó célokra fogják fordítani.

Wedgwood ezredes támadja a kormány politikáját

Wedgwood ezredes beszédében rámutat arra, hogy jelentős lépésnek tartja ezt a kölcsönt. Palesztina fejlődése szempontjából. Hangsúlyozza azonban, hogy a kormány palesztinai politikája ellentétben áll a Zsidó Nemzeti Otthon alapelveivel. A kormány nem akarja előmozdítani Palesztina fejlődését a lakosság növelése által és ezzel nem csak, hogy nem viszi előbbre, de elvágja a Zsidó Nemzeti Otthon gondolatát. Élesen támadja a palesztinai kormányközégek elfogult magatartását a német

országi zsidó bevándorlókhoz szemben. Élesen rávilágít a kormány egyoldalú beállítottságára az is, hogy azok a nagy szerű mellékutak, melyek a főutakról a falvakba vezetnek, nem a zsidó kolonizáció felé irányulnak. Károsnak minősíti azt a politikát is, mely a zsidó munkások beözönlését engedélyezi a Jordán tulsó partjáról Palesztinába. Az egyetlen biztosítéka annak, hogy Palesztinában zsidó ország épüljön fel, a zsidó munkásbevdandorlás és a kormánynak kötelessége odahatni, hogy ezt a bevándorlást ne nyomhassák el olyan munkások, melyek megelégszenek olyan bérekkel, amelyekből egy zsidó nem tud megélni.

George Hall munkáspárti megfelelő munkafelvételek garanciáját követeli a kölcsön kapasan tervbe vett munkálatoknál.

A gyarmatiügyi miniszter válaszában kifejtette, hogy munkásszerződéseket fognak kötni és reméli, hogy a zsidók

és arabok együttműködését nem fogja semmi sem akadályozni.

Barnett Janner zsidó képviselő élesen tiltakozik a kormány bevándorlási politikája és az alija korlátozása ellen. Egy arabbarát felszólalás

Lord Winterton volt indiai államtitkár védelembe veszi a kormányt Wedgwood ezredes támadásával szemben. Ha valamelyik nemzet becsületesen akarja teljesíteni kötelezettségeit — mondotta —, úgy az Anglia, Wedgwood ezredesnek tudnia kell, hogy az 1917-ben és a később adott biztosítékok kötik Angliát. Azok, akik támadják a palesztinai közigazgatást, eifeléjük ezt. A cionisták és az arabok rivalizáló követelésének támogatásával lehetetlen volna Palesztinát kormányozni. Anglia garanciája előnyére kell hogy szolgáljon egy a zsidóknak, mint az araboknak.

— En nem vagyok — mondotta — sem cionistabarát, sem anticionista, de elfogadtam a Balfour-deklarációt. Ha nekem szimpatikusak is az arabok, ez nem jelenti azt, hogy azonosítom magam az arab szélsőségekkel Palesztinában. A legnagyobb elismeréssel adom a cionista mozgalom teljesítményeinek. De senkinek sem lehet kifogása az ellen, hogy az arab mezőgazdaságot is magasabb színvonalra emeljek. Ha azt akarják, hogy Palesztina prosperitása tartós legyen, úgy meg kell vetni a Palesztinában élő két rokonnép közötti jóviszony és együttműködés alapjait.

A vita további során több képviselő szólalt fel a zsidó érdekek védelmében és az igazságos munkaelosztás érdekében. A vita után az alsóház elfogadta a kormány előterjesztését és megszavazta a kölcsön folyósítására vonatkozó felhatalmazási törvényt.

Lezajlott a kisebbségi ujságírók szövetai kongresszusa

Szováta, május 22. Az Uj Kelet tud.) Erdély egyik legszebb furdőhelyén, Szovátán zajlott le vasárnap és hétfőn az Erdélyi és Bánáti Kisebbségi Ujságírók kongresszusa. Időmükösen szép környezetben, a furdőigazgatóság lekötő vendégszeretetének melegében, tanácskoztak két napon keresztül a kongresszus az ujságírók kari problémáiról. Legnagyobb nehézsége a kongresszusnak éppen az volt, hogy a festői vidék és a világhírű Medve tó erős konkurenciát csinált a tanácskozási teremnek.

A kongresszust Sárkány Gábor országos elnök, a Temesvári Zeitung szerkesztője nyitotta meg, akit hosszantartó tapssal üdvözölt a kongresszus és egyhangú bizalmat szavazott annak az értékes és minden áldozatra kész munkásságának, amelyet Sárkány Gábor a kari érdekek szolgálatában kifejtett. Lelkesen ünnepelte a kongresszus a szervezethez csatlakozott erdélyi német ujságírók társadalom jelenlévő kiküldöttét. Ezután a szervezet lelépő tisztikara számolt be az elmúlt munkaév tevékenységéről, majd rövid vita után az új vezetőség megválasztására került a sor. Egyhangú választással ismét Sárkány Gábor került az országos elnöki székbe, míg dr. Ligeti Ernő újra ügyvezető elnök lett. Főtáskáraként Karádi Nagy Lajost, főpénztárossal Halász Józsefet, gazdasági igazgatóvá Demeter Béát választották meg. A kongresszus ezután igen fontos határozatokat fogadott el a nyugdíjkiadás, az ujságíró sorsjáték, a cenzura, a rendtörvény, az újságírók, a nemzetközi ujságírószervezettel való kapcsolat és elhanapódzott denunciaciók ügyében. Elhatározta a kongresszus, hogy az eddigi három évi időtartót öt évre emeli fel, a szabadjegyek ügyében pedig azt a határozatot hozta, hogy a szervezet a maga részéről nem fog többé asszisztálni elosztásánál.

A kongresszust hétfőn délelőtt bankett fejezte be, amelyet a furdőigazgatóság rendezett a delegátusok tiszteletére. Az első pohárköszöntőt dr. Ligeti Ernő mondotta, aki poetikus szavakkal méltatta Szováta csodálatos természeti szépségeit. Dr. Vessan volt prefektus, a szövetai furdő igazgatója keresetlen szavakkal köszöntötte a vendégeket, majd dr. Bernády György mondott mélyen átértett szavakat a kisebbségi ujságírók mártírúmaról.

Thomas Mann: Jakob, Jakob, a bibliai ősatya, az ó-testamentumnak a rejtélyes és bonyolult alakja áll Thomas Mann új remekművének középpontjában. A vasvas üzenetember, aki tál lencsésért vásárolja meg az elsőszülöttség jogát a fursangos cseljel csalja ki atyja áldását, a tiszteltremelő pátriárka, aki tizenkét fiúnak ad életet s legendás gazdagságra tesz szert, az álomlátó költő, az égi lajtorja álmanak álmódója egyesül ebben a csodálatos figurában. A legnagyobb német író új könyve eddigi össz munkásságának koronája. A hatalmas könyv 400 oldalon, gyönyörű vászonkötésben 144 lej az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és porcióköltség (10 lej) beküldése mellett, vagy utánvétellel.

Küszöbön az orosz-francia katonai egyezmény

Katonai védelmi szövetség jön létre a két ország között

Párizs, május 22. Beavatott körökből származó jelentések szerint a francia orosz tárgyalások igen előrehaladott stádiumba jutottak. Bizonyosra veszik, hogy a szovjet szeptemberben megkapja az állandó népszövetségi tanács tagságot s a két ország között katonai védelmi egyezmény jön létre, elsősorban japán ellenes érdekek miatt.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint a francia-orosz szövetség

nagy hasonlóságok fog mutatni a háboru előtti szövetséghez. A Newyork Herald párizsi kiadása szerint a szövetség megkötése után a francia kormány csatlakozásra fogja felszólítani azokat az államokat, amelyek Francia országgal közeli kapcsolatban állanak. A francia-orosz megegyezést Weygand tábornok, francia vezérkari főnök sürgeti.

Dollfuss a halálbüntetés bevezetésére készül a sorozatos bombamerényletek miatt

Pünkösdkor 22 bombarobbanás volt

Bécs, május 22. Az ünnepek alatt 22 bombarobbanás volt, de emberéletben nem esett kár. Ischlben a hazafias front gyűlésén is volt bombaexplozió. A vasutvonalakról is jelentenek merényletkísérleteket. Purkersdorf mellett vasuti hid, Amstetten közelében őrház repült a levegőbe. Kormányrendeletre megkettőztették a vasuti épületek, hidak, alagutak őrségeit. Ugy hírlik, hogy közelebből rendeltek jelenleg meg a halálbüntetés bevezetéséről, mely lehetővé teszi az ostromállapot megszűnése után is halálbüntetések kimondását.

Egyébként Dollfuss Schönburg-Harstenstein hadügyminiszter és Karwinski

biztonsági államtitkár kíséretében burgundi köruton volt. A kancellár Neusiedl am Seeben beszédet is mondott 25 ezer főnyi tömeg előtt.

Bécs, május 22. A Munkásbank bűnperében befejezést nyert a vizsgálat. A volt vezetők közül többeket, köztük Renner volt kancellárt és Dannebergert Bécs volt pénzügyi reszortfőnökét szabadlábrahelyezték.

Egyidejű bécsi jelentés szerint lehetségesnek tartják, hogy Barthou francia külügyminiszter bukaresti látogatása során rövid időt az osztrák fővárosban is tölteni fog s találkozik osztrák kormányférfiakkal.

butorait

tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZEKELY és RETI
Butorgyár R. T.
Párgu Mures, Bucuresti, Brasov.

LINOLEUM.
viaszosvászonerítő

BUTORSZÖVET,
matrachuzatok

FUGGONYKARNISOK,
futószőnyegek

Modern kivitelben, gazdag választék, olcsó árak

BOSKOVICS TESTVÉREK
szaküzletében Cluj, Str. Regina Maria
15. Telefon 910.

OSZGO
nő

először december...
több kérdést...
gyik kérdésre azt...
Stavsky és Rosen...
jöttek Medschid...
itt csak Stavsky...
zót a beszélgetés

bbt azt mondta...
látta őket beszél-

del.
tanu. Ez az arab...
edschid vallomása...
edschid és Stavs...
a, hogy a jaffai...
Stavskyval. Ro...
Stavskyval. Ro...
éjrel. Később a...
beszélte Abdul...
soroff-ügyről és...
fel neki arra az...
lalja a gyilkossá-

ész: Ki hatalmaz...
yen ajánlatot te-

goly. Urphali a...
i zavargásokkal...
megöletéséért...
ta, hogy Abdul...
kap és ki fog sza...
ha magára veszi

a arra, hogy Ab...
naro vallomásra

hogy ha Med...
nást tesz, úgy én...
száz font kártéri...
abban az ügyben.

ték ezt?
folytatott első

onbozását után...
nem tanuinak a

alások
zött

llapító tárgyak...
emlék, hogy...
t hétnél.

eund
leg-
sát

eltából rövidesen
ért

esen voltak és fi...
y minden lépését...
st vettek róla...
yba költözött, or...
gével lefogatták

k Szatmáron lakó...
akitol a szelha...
kicsalt 600.000...
ba utazott, de in...
zabeditása érdek...
végződött.

hogy Freund...
kiadják a román...
több feljelenté-

SPORT

Románia Munkás-válogatottja Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, május 22. (Az Uj Kelet tud.) A prágai munkásolimpiaszra utazó Román Munkásválogatott labdarúgó csapat, mely az AMTE, TMTE, RMTE és a nagyváradi Törökös legjobbjait foglalta magában, hétfőn játszotta egyetlen edzőmérkőzését Kolozsváron. A munkásválogatott ellenfele Kolozsvár válogatottja lesz. Minthogy a Munkásválogatott igen tekintélyes játékerőt képvisel, valamint Kolozsvár válogatottja is a legjobb felállításban áll ki. Érdekes, szép mérkőzésre van kilátás. A mérkőzést Ciurel Ilke dr. kolozsvári bíró vezeti.

Itt írjuk meg, hogy vasárnap a nemzet bajnokságért a ploesti Tricolor játsszik Kolozsváron a Romániával.

A lelkesedés bajnokai

Azok kedvéért, akik még ma is szkepticizmussal legyintenek, ha a sportról van szó, mely a 20. században a legnagyobb tömegeket mozgattotta meg, érdemes feljegyezni az alábbi kis esetet, mely mindennél jobban jellemzi mit jelent ma ez a szó: sport.

Pár nappal ezelőtt két poros turistaruhába öltözött fiatalember nyitott be a futballvilág bajnokság rendezőbizottságának római irodájába. Irataikból kiderült, hogy a csehszlovákiai HAC ifjúsági csapat futballistái, akik a világ bajnokság római mérkőzéseire jöttek — gyalog. Egyetlen kérésük az volt, hogy kaphassanak kedvezményes belépőjegyet a mérkőzésekre.

Csehszlovákiából Rómába gyalog! Esőben, viharban, forró napsütésben, nélkülözve, párezer kilométert gyalogolni a világ bajnokság mérkőzéseinek szépségei és izgalmaiért, mindez olyan sportszeretetről ad számot, amely a világtorna anyagi sikeréért dolgozó rendezőbizottság emberi érzését is kísérte hozta. Rövid tanácskozás és a futball-drukkerek két bajnoka megérdemelt jutalmában részesült: a világ bajnokai kiutazás idejére díjmentes ellátással és a mérkőzésekre való szabad belépőjeggyel jutalmazta a rendezőség a két lelkes sportembert.

Hétfői futballeredmények

Szászrégen, Románia—Victoria 4:2 (2:0).
Arad, TAC—AMTE 3:2 (2:0).
Lugos, Vulturii—Gloria CFR 4:1 (2:0).
ZsSE—LMTE 5:5 (4:0).
Nagyszalonta, Hakoah—NSC 3:0 (2:0).
Dés, Somes—Sparta 5:1 (1:1).
Beszterce, KMSC—Keramia 1:1 (1:0).
Dicsőszentmárton, Dacia—MSE 3:1 (0:1).
Konstancia, CFR (Bukarest)—Elpis 5:1 (4:0).
Kopenhága, Dánia—Lengyelország 4:2 Barátságos.
Varsó, Budapest profiválogatott — Varsó válogatott 7:1 (3:0).
Lodz, SK Lodz—Minerva (Berlín) 2:0.
Magyarország—Egyiptom világbajnoki mérkőzést Nápolyból a magyar rádió közvetíteni fogja.

Milyen mérkőzések vannak még hátra a Nemzeti Bajnokságban

A csoport:
Crisana: AMTE, CFR, Venus.
Kínizsi: AMTE, CFR.
Venus: Crisana, Brasovia.
Universitatea: Tricolor, Brasovia.
AMTE: Crisana, Kínizsi, CFR.
CFR: Crisana, Kínizsi, AMTE, Tricolor.
B csoport:
Ripensia: Gloria CFR, Juventus.
Unirea Tricolor: összes mérkőzéseit lejátszotta.
NAC: Juventus.
Juventus: Ripensia, NAC, Gloria.
Gloria CFR: Ripensia, Juventus, Romaniaia.
Romania: Gloria, Soimii.
Mures: összes mérkőzéseit lejátszotta.
Soimii: Romaniaia.

Magyar Színház

IHÁSZ — FEKETE operettársulat vendéjátéka

Szerdán este félkilenckor:

Ihász Aladárral
NYITOTT ABLAK

operett-revü

10,20, 30 lej.

Csütörtök este félkilenckor:

KÉK DUNA

Strauss operett

10,20, 30 lej.

Péntek este félkilenckor:

NYITOTT ABLAK

operett-revü

10,20, 30 lej.

Szombat este kilenc órakor:

BÁLA SAVOYBAN

Szabó Ica, Köszegi Margit, Hagyesi Ica, Ihász Aladár, Borovszki Oszkár, Horváth László, Bereng, Szabadvai, Kornai, Tompa László és a görli csoport felléptével.

10,20, 30 lej.

Vasárnap délután 3 órakor:

CIGÁNYPRIMÁS

10,20, 30 lej.

Vasárnap délután 6 órakor:

BÁLA SAVOYBAN

10,20, 30 lej.

Vasárnap este kilenc órakor:

RIP VAN WINKLE

víg-opera

10,20, 30 lej.

KÖZGAZDASÁG

Az új váltótörvény

(Dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön könyvéből)

II.

Az új törvény, eltérően a régítől, a váltókövetelésekkel szemben eszközölhető be számítás kérdését egyáltalán nem szabályozza és a váltókifogásokkal is különböző szakaszokban elszórtan és csak nagy általánosságban foglalkozik.

Megállapítható azonban, hogy az alapelvek tekintetben az új törvényben is csak az, hogy mindenki ellen megtehető azok a kifogások, amelyek hatályosságukat a váltójognak valamely szabályából nyerik és megtehető az olyan kifogások, amelyek éppen a peres felek közt fennálló jogviszonyból erednek.

Az új váltótörvény ezt az alapelvet úgy fejezi ki, hogy kimondja miképp azok, akik ellen váltóper van folyamatban, a váltóbirtokossal szemben csak az esetben élhetnek olyan kifogásokkal, amelyek a kibocsátóval vagy az előző váltóbirtokossal való személyes viszonyukra vannak alapítva, ha a váltóbirtokos a váltók megszerzésénél tudatosan az adós megkárosítására járt el.

Mindenki ellen érvényesíthető váltókifogás, például a váltóképtelenség, a váltói akarat hiánya vagy hibája, a váltónyilatkozat meghamisítása.

A mindenki ellen érvényesíthető váltókifogások érvényesíthetők, amelyek az „exceptio doli” fogalma alá vonhatók. Tehát olyan kifogások, amelyek felperesnek akár a váltó létrejötténél, akár a váltójogok megszerzésénél tanúsított és az adós megkárosítását célzó magatartására vagy pedig felperesnek azon rosszhiszemű ténykedésre vonatkoznak, amidőn csak alakilag létező, de anya

gilag megszűnt váltójogát érvényesíteni akarja.

Érdekes és új rendelkezése az új váltótörvénynek az, amely szerint a váltóbirtokos azt a jogát, amelynek fogva az üresen kapott váltót kitöltheti, csak a váltó kibocsátásának időpontjától számított három évig gyakorolhatja.

Ugyanakkor új rendelkezés az is, amely szerint az intézményezett követelheti, hogy a váltót az első bemutatást követő napon neki másodsorú is bemutatassák.

A régi törvény értelmében a váltókészítésre vonatkozólag az a szabály érvényesül, hogy ha váltón nem volt világosan feltüntetve, hogy a kezesség kiért vállaltatott, az az elfogadóért vállaltatott volt tekintendő, az új törvény értelmében pedig a kezesség ilyen esetben a kibocsátóért vállaltatott tekintendő.

A váltó ki nem fizetése tárgyában eszközölhető közzéi kötelezettség tekintetében az eddigi törvény úgy rendelkezett, hogy az értesítések az óvás felvételétől, s illetve a tudósítás vételétől számított öt nap alatt eszközölendők és hogy az a váltóbirtokos vagy jogutámas, aki az értesítést elmulasztja, vagy azt nem közvetlen előzőjéhez intézi, az ebből eredő károkat az összes, illetőleg az ábrutott előzőknek megtéríteni köteles. Ezenfelül elveszti ezen személyek elleni igényét a lejáratott a keresetle hozott bírói határozat kézbesítéséig járó kamatokra és költségekre nézve.

Az új törvény értelmében az első értesítés négy közzénapon belül eszközölendő és az értesítést elmulasztó nem veszíti el ugyan visszkerekeseti jogát, de felelős a

gondatlansága által esetleg okozott kárért.

A kártérítés összege ily esetben azonban a váltó összegét meg nem haladhatja.

Az eddigi váltótörvény értelmében, ha a fizetés végett való bemutatás és az óvás felvétel bármely okból is, akár a váltóbirtokos hibájából, akár akaratlan kívül fekvő eseményekből, véletlenül vagy erőhatalomból is lett elmulasztva, a fizetési visszkerekeset elvesztett.

Az új váltótörvény értelmében ilyen esetben a váltóesemények teljesítési határideje meghosszabbítható, sőt amennyiben a gátló akadály a váltó lejáratától számított 30 nappal tovább tart, visszkerekeseti jogok a váltó bemutatása vagy óvás felvétele nélkül is érvényesíthetők.

Az új váltótörvény sem ad mentesítő hatályt oly véletlen eset fennforgása esetén, amely csupán a váltóbirtokos személyét éri.

Kifejezetten kimondja az új váltótörvény azt az egyébként a dolog természetéből folyó jogszabályt is, hogy több azonos jogi helyzetű váltókötellezt egymással szemben váltókerekeset nem érvényesíthet úgy, hogy a közöttük fennforgó jogviszonyok az egyetemleges kötelezettségekre vonatkozó magánjogi szabályok szerint bírálandók el.

Nagyonfontosú intézkedés és újítás az új váltótörvénynek az, amely szerint a váltók végrehajthatósági záradékkal ruháztatnak fel s így a váltók alapján előre bocsátott fizetés meghagyás nélkül egyenesen végrehajthatóknak van helye.

A végrehajtás ellen csak a már fentebb megjelölt kifogások tehetőek és a kifogások csak írásbeli bizonyítékokra alapíthatók.

Az új váltótörvény szabályozza az u. n. causalis keresetet is és kimondja, hogy ha abból a jogviszonyból, amelyből a váltó kibocsátása vagy átruházása keletkezett, köztörvényi jogviszonyon alapuló kereset származik, ez fennmarad a váltó kibocsátása vagy átruházása ellenére, azon esetet kivéve, ha újítás nyer bizonyítást. Ilyen kereset azonban csak az esetben érvényesíthető, ha előbb bizonyítást nyer óvás útján az elfogadás vagy fizetés hiánya. A váltó birtokosa a köztörvényi jogviszonyra alapított keresetet csak úgy érvényesíthet, ha felajánlja az adósnak a váltó visszaadását, letévént azt az illetékes bíróság jegyzői irodájában és egyidejűleg igazolván azt, hogy öt megillető visszkerekeseti jognak az adóssal szemben való fenntartása céljából a szükséges alakszerűségeket teljesítette.

(Folytatjuk.)

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya folyó hó 27-én, vasárnap autós kirándulást rendez Torockóra, turisták részére a Székelykőre. A torockószentgyörgyi várát az egész kirándulócsoporthoz megtekintik. Indulás reggel 5 órakor a klubtól. Jelentkezni csütörtök és péntek este fél 8-tól fél 9-ig csak a Haggibbor klubban lehet, Calea Victoriei 10, első emelet.

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya június 8, 9 és 10-én háromnapos kirándulást rendez a Gyilkos tóhoz Kolozsvár — Marosvásárhely — Szováta — Gyilkos tó — Borszék — Szászrégen — Kolozsvár utjával. Érdeklődni és jelentkezni csak a Haggibbor klubban lehet, Calea Victoriei 10, első emelet.

A francia-angol teniszmérkőzést a franciák 5:4 arányban megnyerték. A mérkőzés legérdekesebb meccse Boususs és Perry találkozója volt. A francia Davis-cup játékos 6:4, 2:6, 7:5 arányban győzött a világranglista második helyén álló angol bajnok ellen.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toréador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Falanderregény, a könyvplac szenzációja. Jubileumi kiadás, Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvszállója útján. Vidéki képviselők keresteknek.

Egy cikk

Artatlan létébe

Turda-Tud.) Huszgyárváros telye bolygómérnök, dán az osztó hétfőn es

Az a néhány dasági élet. Tordán, a sült a vég Ferenc? On Valóság tragikus esrene, minde kulturmege ra kijáró nása, a hely nagyvonalú és halálána

Mit va

Budapest mely Gorózetett. Bud Kolozsvárra renc főmérnök a koloz megállapító bizonyos szaki uty To or kihallg hogy a tord óta sürgető hogy a beru ayujtson, va tel garantá meg. Erre — osztálymérn lett volna s munkákat, v lett pénzhez ugyan, de n ellátja pénz tárat.

A tordai dru Bugnar fizikviselői amelyeket je ri üzletvez Amikor a n előteremtése megbetegede gyulladást, kapott.

A főmérn

és Hatiegan tem országú is konzultá alatt történ kiegészíté tett vállom

A tordai is, hogy me a közmunká sára, valóba tét honosít napon keres

a munkás munkássá amennyi munkásfiz talt össze sé

A nyomozás meg, hogy G talanságokr lelös, annyit lata már me sikkasztás mert a fil vett minte Tordán va

Mindazonaltr resztette az nek igazolnia

Egy könnyelműen szélnek eresztett ujság-cikk halálhozó revolvert adott Goró Ferenc tordai CFR főmérnök kezébe

Artatlanul, a meghurcolástól való félelmében, egy ügyész és egy rendőrkapitány jelenlétében lőtte szíven magát Goró Ferenc. Letartóztatták az öngyilkos osztálymérnök helyettesét

Turda-Torda, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Huszonegy óra óta az erdélyi kis gyárváros életét egy revolvergolyó rejtélye bolygatja fel. Goró Ferenc vasuti főmérnök, aki évtizedek óta működik Tordán az osztálymérnökség élén

Hétfőn este szívenlőtte magát és azonnal meghalt.

Az a néhány zsidó család, amely a gazdasági élet tespedésében még megmaradt Tordán, a legnagyobb döbbenettel értesült a végzetes revolverlövésről. Goró Ferenc? Öngyilkos lett?

Valósággal hihetetlen és megrázóan tragikus eseménye ez Tordának. Goró Ferenc, minden zsidó és egyébonatkozó kulturmegmozdulás istápolója, a Tordára kijáró irodalmárok, művészek mecenása, a helyi méretekhez viszonyítottan nagyvonalú életet élő ember távozott el és halálának okát minden nyomozás és

Mit vallott Goró Ferenc a legyelmi vizsgálat alatt

Budapestről indult el tehát az akció, mely Goró Ferenc tragikus haláláig vezetett. Budapestről Bukaresztbe, innen Kolozsvárra kerültek az akták. Goró Ferenc főmérnöki irodájában inspekiót tartott a kolozsvári CFR igazgatóság és megállapította, hogy valóban történtek bizonyos szabálytalanságok. Goró Ferenc akit ugy Tordán, mint Kolozsváron többször kihallgattak az ügyben, elmondotta, hogy a tordai osztálymérnökség hónapok óta sürgeti a CFR vezérigazgatóságát, hogy a beruházások eszközzésére pénzt nyújtson, vagy pedig a szállítóknál hitelt garantáljon. Ez azonban nem történt meg. Erre — adta elő Goró Ferenc — az osztálymérnöki hivatalnak vagy be kellett volna szüntetnie már megkezdett munkáit, vagy pedig olyan módon kellett pénzhez jutnia, mely a CFR útján ugyan, de nem a normális kiutalási uton ellátja pénzzel az osztálymérnökség pénztárát.

Goró megbetegszik az osztálymérnöki hivatal dolgozni kezd

A tordai CFR helyi hivatalnál Alexandru Bugnar tisztviselő állította össze a tisztviselői és munkáisi fizetési listákat, amelyeket jóváhagyás végett a kolozsvári ügyvezetőséghez kellett benyújtani. Amikor a munkálatokhoz szükséges pénz előteremtése szükséges volt, Goró Ferenc megbetegedett. Előbb hűlést, aztán tüdőgyulladást, majd mellhártyagyulladást kapott.

A főmérnök életéről már lemondtak az orvosok

és Hatieganu Gyula dr., a kolozsvári egyetem országhírű belgyógyásza kétszer is konzultált a nagybeteg ágyánál. Ez alatt történtek bizonyos dolgok, amelyek kiegészítették Goró Ferencnek fent ismertetett vallomását.

Szabálytalanságok a munkafizetési listákon

A tordai CFR osztálymérnökség ugyan is, hogy megfelelő öszeggel rendelkezék a közmunkák folytonosságának biztosítására, valóban szabálytalan könyvvizetést honosított meg. És pedig néhány hónapon keresztül

a munkások fizetési listáján 15—20 munkással többet szerepeltettek, mint amennyi ténylegesen dolgozott és a munkásfizetésekre Kolozsváron kiutalt összegeket a beruházások költségeire fordították.

A nyomozás még nem állapította ugyan meg, hogy Goró Ferenc ezekért a szabálytalanságokért milyen mértékben volt felelős, annyit azonban a CFR házivizsgálata már megállapította, hogy

sikkasztás bűnfejtése nem forog fenn, mert a fiktív munkásfizetésekre felvett mintegy 300 ezer lejnyi összeget Tordán valóban vasuti beruházásokra fordították.

Mindazonáltal a CFR ideiglenesen felfüggesztette az állásából Goró Ferencet, akiknek igazolnia kellett volna, hogy minden

minden keringő hír ellenére, még mindig rejtély borítja.

Feljelentés a budapesti román követségen

Dramai események és ezeknek regénybeillő fordulatai előzték meg a végzetes revolverlövést. Az történt, hogy hetekkel ezelőtt a budapesti román követség névtelen feljelentést kapott. Hogyan kerül a budapesti román követség ebbe az ügybe? Egy Tordáról Budapestre került tisztviselő indította el a lavinát. A tisztviselő jelentkezett a követségnél és bejelentette, hogy őt szabálytalanul elbocsátották a CFR tordai irodájából, de előzőleg szabálytalanul vették fel. Két szabálytalanságot jelentett be tehát: a felvételt és az elbocsátást. Amellett azt is közölte a követséggel, hogy tapasztalatai szerint Tordán más természetű szabálytalanságok is történtek és pedig Goró Ferenc vasuti főmérnök részéről.

Felelőtlen rágalmak a Curculban

Erre azonban már nem kerülhetett sor. Az egyik bukaresti napilap kolozsvári szerkesztője valamit hallott a tordai vizsgálatról és riportot írt bizonyos mil-lió sikkasztásokról, amelyeket Tordán egy kisebb mértékű mérnök követett el a CFR-nél. A cikk általános felháborodást keltett ott, ahol ennek a még vizsgálat alatt álló ügynek a részleteit ismerték. Goró Ferenc környezetét is megdöbbentette a cikk, mely abban a hangulatban, ami most a CFR-nél a kisebb mértékű tisztviselőkkel szemben uralkodott, megnehezítette a főmérnök védekezését. Arra azonban nem gondolt senki, hogy a tárgyban teljesen tájékozatlan hírlapíró cikke magára hívja a tordai ügyesség figyelmét. Hétfőn este, bár aznap hatósági szünet volt, a tordai ügyesség egyik kiküldöttje megjelent a főmérnök lakásán, a szolgálatos rendőrkapitány társaságában. A szolgálatos ügyész közölte a főmérnökkel, hogy kizárólag a tájékozódás kedvéért érdeklődik a dolgok iránt és tudakozódik, hogy mennyiben felelnek meg a cikkben állított dolgok a valóságnak.

Az öngyilkosság

Goró Ferenc megrendülten fogadta lakásán a hatóságok vezetőit. Kijelentette, hogy azonnal a rendelkezésre bocsátja azokat az iratokat, melyek ártatlanságát bizonyítják. A főmérnök a szomszédos fűrdőszobába ment át és a követségi pillanatban revolverdörrenés riasztotta fel a belső szobában várakozókat.

A fűrdőszobában már haldokolva találták meg Gorót, aki revolverrel szívenlőtte magát.

Özvegye és három gyermeke vette körül a főmérnök holttestét, egy negyedóra leforgása alatt pedig egész Tordán elterjedt a tragikus eset híre.

A mérnök helyettesének vallomása

Az ügyesség az öngyilkosság hatására azonnal megkezdte a vizsgálatot az ügy kiderítésére. Előállították Bugnar Alexandru tisztviselőt, aki a tragikus eseménytől megtörtén jelentette ki, hogy Goró Ferenc egyáltalában nem vonható felelősségre az osztálymérnökségen történt dolgokért. Miután a hivatalban sikkasztás nem történt, legfeljebb arról lehet szó, hogy Goró Ferenc a munkásfizetési listák között mutatkozó különbséget megtérítse. Ezt az összeget senki saját céljaira nem fordította, legfeljebb ügyviteli szabálytalanság esete foroghatott fenn, mely legrosszabb esetben is csak fejelemű eljárás alá tartozott. Goró Ferencnek — mondotta Bugnar —

egyénileg kevés köze volt a történetekhez, mert ezalatt nagybetegen felelt lakásán

es az orvosok néhányszor lemondtak az életéről. Annyiban azonban mulasztást követett el, hogy

felépítése után nem vizsgálta felül megfelelő erélyel

az osztálymérnöki hivatal ügyvezetését. Bugnar őrizetbe vették Alexandrut a vallomás után az ügyesség, eddig még ismeretlen indoko-

Fokozatosan eltűnik a váltóhitel a pénzpiacról

Ötödére esett vissza a megóvatolt váltók száma

Bucuresti-Bukarest, május 22. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium mellett működő statisztikai hivatal érdekes kimutatást hozott nyilvánosságra. A kimutatásból kiderül, hogy a váltóóvatolások száma az utóbbi hónapok során annyira összezsugorodott, hogy az pártatlanul áll az ország történetében. A folyó év első három hónapjában az egész ország területén mindössze 9200 váltót óvatoltak meg 216 millió 156.473 lej értékben, míg az elmúlt év megfelelőbb periódusában 45.000 váltót óvatoltak meg 561 millió lej értékben. A csökkenés még jelentősebb, ha a két évvel ezelőtti kimutatást

Fontos, hogy képezze tájálót keret legyen, Ráma-ujdonaságot oics on „PAX”-nál vehet! Cal. M. Foch 6. [v. Kossuth L. u.] Allandó képkiállítás!

lással, ideiglenesen őrizetbe vette. A hivatal többi tagját is sorban hallgatja ki az ügyesség, eddig azonban semmi nem került nyilvánosságra. A tragikus esemény hatása alatt a kolozsvári ügyvezető bizottságot küldött ki a helyszínre. Goró Ferenc temetése délután öt óra körül zajlott le Tordán a város minden társadalmi rétegének mélyszéges részvétele mellett. Goró Ferencné kolozsvári testvérei és nővérei és az általánosan ismert Brunner-család tagjai állták körül a sirt. Goró mérnöknek özvegyén kívül három árvája maradt hátra.

vesszük alapul, midőn az első három hónapban több, mint egymilliárd lej értéket képviselt a megóvatolt váltók öszszege.

Pénzügyi körökben a kimutatás érdekes kommentárokat adott alkalmat. Iletékes helyen megállapítják, hogy a váltóóvatolások visszaeső tendenciája a váltóhitel megszorításával áll szoros összefüggésben. A konverzió alá eső adóssok egyáltalán nem juthattak hitelhez, míg a konverzió alá nem eső adóssok is csak a váltónál erősebb garancia mellett voltak képesek kölcsönhöz jutni.

Felmentettek három volt magyar nemzetőrt, akik a forradalmi idők zűrzavarában agyonlőtték egy parasztembert

A „gyilkosság” áldozata előbb megfizette magát, azután mégis fosztogatni akart

Cluj-Kolozsvár, május 22. Még 1918 novemberében, a forradalmi idők zűrzavarában történt, hogy Farnas községben dr. Szentiványi József földbírtokos házában udvarán az ottani nemzetőrség 10 embere lelőtte Moldovan Junon kispetrit lakost. Még abban az évben a kecskeméti hadbíróóság elé került az ügy, ahol felmentették a vád alá helyezett nemzetőröket, míg most az események után 15 évvel az áldozat nővérének feljelentésére új eljárás indult meg.

Barbateru vizsgálóbíró elrendelte Bartha György, Korpos István és Kudor János volt nemzetőrök letartóztatását, akik egy és félhónapig vizsgálati fogságban voltak. Három nemzetőr időközben meghalt, míg a letartóztatottak közül négy román nemzetiségű volt nemzetőr azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy annakidején ők együtt voltak ugyan a három letartóztatottal, de nem lőttek rá Moldovánra. A mai tárgyalásra tanuként beidézték dr. Szentiványi Józsefet, akinek a házában annakidején lelőtték Moldovant és az áldozat nővérét, a feljelentő Moldovan Nastasiét. A vádlottak beismerték, hogy annakidején tagjai voltak a kispetri nemzetőrségnek és joguk volt rálni a vádlottra, mert amikor felszólították, hogy igazolja magát, akkor elmenekült. Hogy a tiz nemzetőr közül melyiknek a golyója volt a halálos, azt nem lehet tudni.

Szentiványi József a mai tárgyaláson tett vallomásában elmondotta, hogy 1918 november 7-én megjelent nála Moldovan Junon katonaruhában egy másik férfi kíséretében és azt mondta, hogy gabonát akar venni tőle. — Tudomásom volt róla — mondja

Szentiványi —, hogy Moldovan általánosan fosztogatta a környéket és mert tudtam, hogy akkor is csak a terepet akarja kifürkészni, felajánlottam neki két hizlalt sertést és nagymennyiségű gabonát, melyet haza is szállított neki Kispetribbe, abban az esetben, ha elállnak a házam kirablásától. Moldovan ezt megígérte és én a megbeszélte dolgokat haza is szállítottam neki. Ezután elutaztam Bánffyhunyadra családomhoz. Mikor másnap visszatértem, akkor hallottam, hogy Moldovan házamban kertjében lelőtték. Szemtanu nem voltam, mert amikor megérkeztem, az események már lezajlottak. Az udvaron tömve volt falusiakkal, akik elmondották, hogy Moldovan — megszövege a velem kötött egyezséget — távollétemben több bedmagával a házamba hatolt. Amikor az őrség mindezeket észrevette, felszólították, hogy igazolja magát. Moldovan futásnak eredt és mikor többszöri megszólításra sem állott meg, utána löttek. Haldokolva találtam rá a kert szélén, ahol rövid idő múlva meg is halt. Szentiványi vallomása után dr. Péterffy Jenő ügyvéd kijelentte, hogy az ügyet a kecskeméti hadbíróóság már tárgyalta. Kéri a bíróságot, hogy ne a gyilkosság részleteit, hanem a körülményeket vizsgálják meg. Hivatkozik az 1922-ben hozott amnesztia rendelkezésre, amely Erdély, a Bánát és Máramarosban a forradalmi időkben elkövetett fegyveres bűncselekményekre amnesztiát ad. A bíróság ezután tanácskozársra vonult vissza és rövid idő múlva kihirdették az ítéletet, amely szerint az 1918-ban elkövetett gyilkosság amnesztia alá esik és így felmentik a vádlottakat. Az ítéletet az ügyész tudomásul vette és így az jogerős.

esetleg okozott kár...
ily esetben azon...
meg nem haladhat...
ény értelmében, ha...
bemutatás és az...
okból is, akár a...
ból, akár akaratán...
ekből, véletlenül...
is lett elmulasztva...
elvesztett.
ny értelmében ilyen...
emények teljesítési...
bittatik, sőt amenny...
y a váltó lejárata...
t tovább tart, vissz...
ó bemutatása vagy...
is érvényesíthető...
sem ad mentesítő...
set fenforgása ese...
váltóbirtokos sze...
dja az új váltótör...
t a dolog természete...
is, hogy több azo...
kötelezett egymás...
esetét nem érvénye...
szózták fennforgó...
nemleges kötelezt...
magánjogi szabályok...
tőzkedés és újítás az...
z, amely szerint a...
sági záradékkal ru...
váltók alapján előre...
ghagyás nélkül egye...
van helye.
en csak a már fen...
ások tehető és a ki...
bizonyítékra alapít...
szabályozza az u...
és kimondja, hogy...
nyból, amelyből a...
gy átruházása kelet...
ogviszonyon alapuló...
ez fennmarad a vál...
átruházása ellenére,
na újítás nyer bizo...
azonban csak az...
to, ha előbb bizonyi...
és elfogadás vagy...
tő birtokosa a köza...
alapot keresetét...
et, ha felajánlja az...
aadását, letéven az...
jegyzői irodájában...
olva azt, hogy őt...
ti jognak az adóssal...
tása céljából a szük...
t teljesítette.
atjuk.)
ZTIKA
sztikai Szakosztálya...
nap autós kirándu...
turisták részére a...
kőszentgyörgyi várat...
port megtekinté. In...
a klubtól. Jelent...
entek este fél 8-tól...
bbor klubban lehet...
és emelet.
sztikai Szakosztálya...
háromnapos kirán...
kőszórák Kolozsvár...
szórák—Gyilkos tó...
en—Kolozsvár ut...
és jelentkezni csak...
lehet, Calea Victo...
teniszmérkőzését a...
n megnyerték. A...
b mecece Boussus...
t. A francia Davis...
7:5 arányban győ...
sta második helyén...
en.
EDO
újabb regénye...
zatelepítése. — Egy...
lete és halála. —...
sídóság fellegvára...
nyvplac szenzációja...
n: 100 lej. Megren...
önyvcsatló útján...
k kerestetnek.

Lövy Ferenc dr. marosvásárhelyi főrabbi jubilál...

A marosvásárhelyi zsidóságának ünnepe van...

Dr. Lövy Ferenc, a tudós marosvásárhelyi főrabbi, az ország egyik legnagyobb zsidó hitközségének első embere, miután annyi vallási, tudományos és irodalmi kérdéshez szült hozzá mélyenlátó és magvasan szántó tollal, most nem kerülheti el a nyilvánosságát.

Az egész ország zsidósága előtt és annak szerencsekívánataitól kísérve érkezett el élete jelentős határkövéhez; papi működésének negyven éves és marosvásárhelyi főrabbi tevékenységének harminc éves jubileumához.

A marosvásárhelyi zsidó hitközség, már egy lelkes és ragaszkodó háziünnepség keretén belül üdvözölte dr. Lövy Ferencet, a város közbeesülésnek örvendő főrabbiát, a hitközség vezetősége azonban — tegyük hozzá rögtön — nagyon helyesen nem állott meg ennek a sok évtizedes munkának multnak megbeszélése érdekében, ezeknél a szerény keretknél, hanem országos ünnepeket készít elő dr. Lövy Ferenc ünneplésére.

Dr. Lövy Ferenc a pap-
dós és író...

A marosvásárhelyi főrabbi Körösladányközségben született 1896-ban. Tanulmányait a békesi ref. gimnáziumban, majd a budapesti rabbi képző főiskolán és a berlini „Leranstalt” és egyetemen végezte. Doktorátust a budapesti egyetemen nyert, ahol főleg keleti nyelvekkel és magyar irodalommal foglalkozott.

Tanári közül főleg Gyulai Pál, Vamberi Armin, Hattala Péter és Bánóczy József voltak reá a legnagyobb hatással. 1894-ben a nagyatádi kerület rabbiának választották meg, ahol majdnem egy évtizedet töltött és onnan került Marosvásárhelyre.

Egyik megalapítója és mindvégig jegyzője volt a dunántúli rabbi egyesületnek, majd később az impériumváltozás után az Erdélyi és Bánáti Rabbi egyesületnek lett az elnöke.

A zsidó közügyek közül főleg tanügyi, hitoktatási és szervezeti kérdések foglalkoztatták a marosvásárhelyi főrabbiat.

Irodalmi tevékenységéről szólva, meg kell állapítani, hogy dr. Lövy Ferenc irt először tanulmányt magyar nyelven a Sybilli-Énekekről és ő nyújtott ebből a műből igen jól sikerült műfordítást.

Marosvásárhelyre kerülve főleg a szombatiszta irodalommal foglalkozott dr. Lövy Ferenc, feldolgozta Péchi Simon Bibliáját és dogmatikus íratát. Ez utóbbit az Izr. Magyar Irodalmi Társaság kiadásra is elfogadott, de a mű a háború kitörése következtében nem jelenthetett meg.

Szigorúan tudományos teológiai dolgozatain kívül főleg népszerű ismertetéseket közölt a magyar irodalomtörténet, de még inkább a zsidó irodalomtörténetből, különösen a kereszténységnek a zsidó valásból való keletkezése korából, amelyek Erdély különböző napilapjaiban jelentek meg.

A középiskolák részére irt bibliatörténetét eddig négy kiadást ért el.

Egy negyedszázad óta tagja a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságnak, amelynek pódiumán minden évben szerepel. Választmányi tagja volt az impériumváltozásig az Izraelita Magyar Irodalmi Társaságnak is, amelynek évkönyveiben több jelentős tanulmánya jelent meg.

A zsidó nemzeti újjászületési mozgalomban is élénk részt vett, de vezetői állást nem fogadott el. Lefordította Max Nordau „Dr. Kohn” című drámáját is, amelyet Erdélyben ennek a fordításnak az alapján több helyen elő is adtak.

Dr. Lövy Ferenc a marosvásárhelyiek tudós főrabbija egész életében, zsidó valásos életében, a modern konzervatív valásosságnak harcosa volt. A vallási szélőségek ellen, úgy jobb, mint bal felé erősen küzdött.

Az Erdélyi és Bánáti Izr. Hitközségek Szövetségének életében jelentős szerepet vállalt. Az egyesület elnöki tanácsának tagja, minden gyűlésén meg jelent és a szövetség munkájában tevékeny szerepet játszott.

Öt év óta a Szövetség megbízásából hitközségi tisztviselőket képző tanfolyamot tart fenn, hogy országgrésznük számára magánaton, rabbiakat, hitoktatókat és tisztviselőket neveljen. Legújabb munkáságában általános és részletes hitoktatási terveket dolgozott ki és behatóan foglalkozott a hitoktatási kérdésekkel is.

Mint hitzónok nagy súlyt fektetett a hagyományos írásmagyarázat terjesztésére. Irodalmi működésében főleg a zsidóság ismertetésére törekszik és számos ilyenirányú cikke jelent meg nemcsak az Uj Keletben, amelynek állandó és illusztris munkatársa, de a többi erdélyi nem zsidó, magyar napilapokban és folyóiratokban is.

Dr. Lövy Ferenc az ember...

Dr. Lövy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi, aki mint tudós és író nemcsak az erdélyi zsidóság zárt felekezeti életében és annak kulturális harcában játszott igen jelentős, mondhatni egyedülálló szerepet, hanem emberszeretettel és kulturát kigazgató egyéniséggel méltó példát statuálhatott igen sok felekezetenek és főpapnak.

Városában, Marosvásárhelyen, ahol a felekezeti egyetértés talán a legpéldásabb az összes erdélyi városok között, ezt a természetes adottságot mindenképpen fejlesztette és istápolta működésével.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ihász-Fekete operett társulatának vendégjátéka

Nyitott ablak a humor, a jókedv, az ötletesség netovábbja ma este fogja elkápráztatni a kolozsvári közönséget Ihász Aladárjal a főszerepben. Ez az előadás különös próbaköve ennek a társulatnak. Biztosan zsúfolt ház fogja köszönteni a pompás előadást.

Kék Duna csütörtökön ötödikzör kerül színre. Eddig ötezer ember nézte végig a bámulatos előadást.

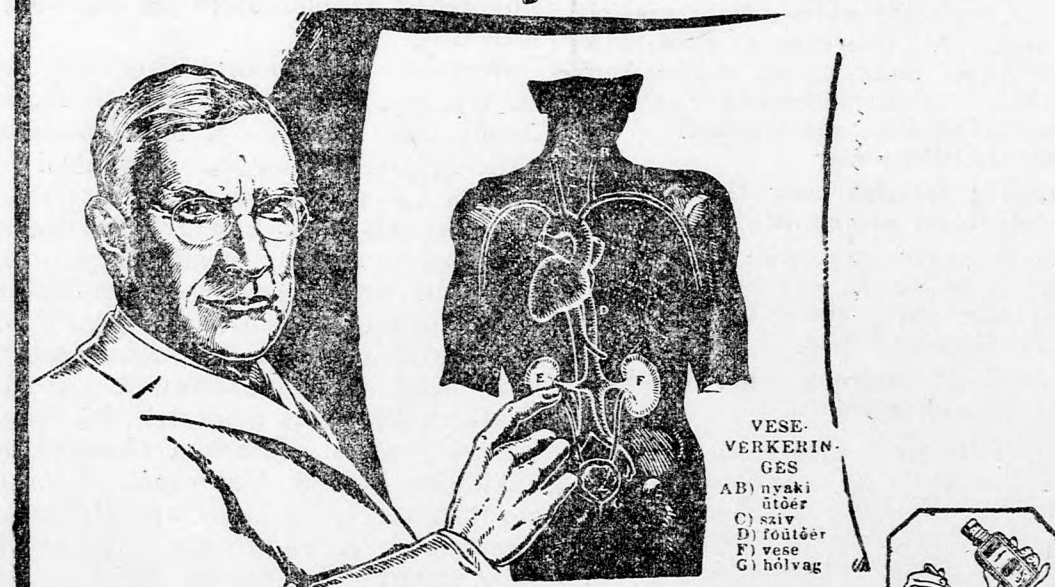
Bál a Savoyban című operettet szombaton meg kell nézni azoknak is, akik talán már látták a pompás darabot. Szabó Ica, Kőszegi Margit, Hegyesi Ica, Ihász Aladár, Borovszki, Horváth, Bereng, Szabadkai, Kornai olyan együttes, amelytől Kolozsvár a legnagyobb teljesítményt várhatja.

Bál a Savoyban feltámad
Bál a Savoyban tökéletes előadás
Bál a Savoyban Ihász-Fekete legszebb teljesítménye

Bál a Savoyban ott lesz egész Kolozsvár.

Elena Colonel Antonu, az ismert kőváló művésznek képiállását a vármegyeház üvegtermében május hó 26-án, szombaton este fél 9 órakor nyitja meg,

Ha vesebajban szenved

A vesebántalmak igen gyakoriak mindkét nembeliéknél, de különösen a nőknél. Ezeket a bántalmakat úgy küzdhetjük le, ha a vesének segítünk eltávolítani a húgysavat. Erre a célra a legkiválóbb szakorvosok az URODONAL-t ajánlják, mert ez a gyógyszer a húgysav legtekélyesebb feloldója és a vesének a legjobb tisztítója. Szedjen URODONAL-t heveny- és idült reuma ellen, közhány, idegzsába, érelmeszesedés és epekö ellen. Az

URODONAL

habzó; könnyen elviseli a leggyengébb és a legkényesebb gyomor is.

CHATELAIN gyártmányú
REGIZTRÁLT MÁRKA

Előli járt a zsidó megmozdulásokban, de ugyanakkor nem vonja ki magát a város közügyeiből sem.

Ezért nemcsak saját templomának hívei ragaszkodnak mély érzellemmel és szeretettel hozzá, de a kisebbségi város-társadalom minden rétege egyformán ki akarja venni részét ünnepelésében.

Dr. Lövy Ferenc jubileumi ünnepeit május 27-én és 28-án fognak lezajlani.

Az első napon csak Marosvásárhely ünneplő illusztris főpapját. Ekkor a marosvásárhelyi státusquo zsidó hitközség templomában és utána a Zsidó Kulturházban ünneplik a marosvásárhelyi felekezetek dr. Lövy Ferencét.

A második napon már országos méretűvé terebélyesedik ki az ünnepség. Ezen a napon tartja az Erdélyi és Bánáti rabbi egyesület Marosvásárhelyen közgyűlést és ebből az alkalomból az erdélyi és bánáti zsidóság egyházi és világi vezetői fognak elismeréssel adózni a jubiláló zsidó papnak.

Az ország zsidóságának ragaszkodása és elismerése továbbra is erőt fog adni dr. Lövy Ferenc marosvásárhelyi főrabbinak arra, hogy felelős posztját bátorsággal, bölcseséggel és türelemmel még sokáig állja a Mindenható jóvoltából...

Benczel Béla

hangversennyel egybekötve. A hangverseny a diszteremben lesz.

HETI MŰSOR:

Szerda, május 23-án este fél 9 órakor: Nyitott ablak. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Csütörtök, május 24-én este fél 9 órakor: Kék Duna. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Péntek, 25-én este fél 9 órakor: Nyitott ablak. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szombat, 26-án este 9 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 3 órakor: Cigány. primás. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap, 27-én este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagy operett.

Hétfő, 28-án d. u. 3 órakor: Tessék be szállni. Revü-operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, 28-án d. u. 6 órakor: Bál a Savoyban. Operett. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfő, 28-án este 9 órakor: Ripp van Winkle. Nagyoperett.

AZ OPERA MOZGO MŰSORA:

Keddj kezdettel premier: A szenvedély. A szerelem és izgalom filmje. Főszerepekben: Olive Brook és Evelyn Brent.

Jön premier: A hazajáró mult. Főszerepekben: Sylvia Sidney és Georg Raft

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor: A sanghai fogoly. Rendkívül izgalmas film, eredeti felvételekkel, főszerepekben: Richard Dix és Gwladys André.

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az urtnő. Mélyen megrendítő film, főszerepekben: Irene Dunne, Lionel Atwill és Philips Homes.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, szerdán utoljára: Hárem borzalmi. Fősz.: Ivan Mosjoukine.

Holnap különleges premier: Joan Crawford vetélytársnőjének világfilmje: Egy gyenge pillanat. Fősz.: Carol Lombard és Gene Raymond.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Spanyol kölyök. Elsőrangú vigiáték, Főszerepekben: Eddie Cantor és a Goldwyn Girls.

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Sanghai fogoly. Rendkívül izgalmas film, eredeti felvételekkel, főszerepekben: Richard Dix és Gwladys André.

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarul kölcsönél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 10 lej. Aláírókeresőknek 20 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak úgy tevékenyítsünk, ha portóhelyez mellette van.

Két vagy háromszobás lakást keresek a Főter közelében földszinten műhelynek megfelelőt. Cim: „Tizian” cinkográfia, P. Mihai Viteazul 37.

Kóser vegetárius kósz f. hó 15-től ismét kapható a Família kóser vegetárius étteremben Unió u. 10., hátul az udvarban, ahol Schwartz Ignácné vezetése alatt az elismert elsőrendű konyha áll a közönség rendelkezésére. Figyelmes, szorid kiszolgálás, mérsékelt árak. Abona, előjegyzéseket már elfogad.

Kiadó egy szép nagy üzlethelyiség, esetleg kisebbre átalakítva. Regina Maria 38.

Jömeneteli textilüzlet 300 ezer lej értékű áruaktárral azonnal átadó, esetleg házzal együtt eladó. Cim a kiadóban.

Eladó 2 Fargo és 2 Fordsan üzembépes autóbussz. Értekezni Mera garázs. Cluj. Cal. Reg. Ferd. No. 56.

Gyerekágy, jökarban tartott madracpárnával olcsón eladó Reg. Ferdinand 53. ajtó 4.

Allást keres. Az ország bármely városába gyermekgondozónőnek, csak is előkelő zsidó családdal elmennek. „Megbízható” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Kiadó egy szoba konyha, fürdő- és előszobás komfortos kertes lakás. Cim a kiadóban.

Keresek egy szoba konyhás földszintes lakást. Cim a kiadóban.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

HI

A Zsidó Párt

Str. Gen. Filipe

Inspe

23.án, szerdán:

— Tel-Avivban

politikája ellen

lést. Tel-Avivból

rosi tanács tiltá

be a palesztinai

korlátozásai elle

tőmegek vonulta

azonban hatóság

só pillanatban

Beth Haamba és

kétezer emberrel

mány betiltotta.

— Ötzer emb

tiberiási felhősz

lentik: Tiberiási

lentést tett a k

dás okozta kata

közi, hogy öte

kik hajléktalann

ra tehető a pusz

kormány kom

kétezer ember ell

összes intézked

észesen 39 halot

— Gyomor. és

beji vérpangás.

merültség, széd

álmok, jédsőség

munkaképesség

rövidesen megsz

napon át reggel

„Ferenc József”

emésztőszervi t

általánosan dics

nyelhe és megbíz

korlatukban sür

— Csalás miat

penzügyminiszter

lőjét, Tokióból je

minisztérium há

viselőjét család

zel az ügyvel

helyzete is suly

vonhatja az egé

— Bizalmatlan

nak az Emberi

jelentik: Az Em

nancyi kongressz

vazott Herriot R

mint a város p

mazottat elbo

részvenni a lég

kezes munkájába

tározat követke

ga elnöke lemo

— Lábi

egyetlen biztos

P

Ára 35 lej, p

drogériákban

Készíti Csand

szertár.

Hár

hatá

Pod

nyár

— Lafayette

dulója alkalmá

Egyesült Allam

tonból jelentik:

éves évforduló

Allamok parlan

tott, amelyen r

is. A francia m

szédet mondott

cia köztársaság

rikai kongressz

tó kapott több

minisztertől, to

szénás elnökei

— Törvényei

pótol dr. Röszl

törvényeimtára

1934. április 15-i

és rendeletek á

megjelenését ta

vü munka ára

hét az összeg

Viktornál, Cluj

MUSORA

kor: Rendkívüli üg. leti felvételekkel, Richard Dix

Prakor: kor: kor: megrendítő film, Dunne, Lionet tomes.

MUSORA:

Hárem borzalmas, kine. nier: Joan Craw- nek világhírnéje: at. Fősz.: Carol Raymond.

MUSORA

kor: kor: söröngu vigjáték, ddie Cantor és

Prakor: kor: kor: Rendkívüli izgal- felvételekkel, f. ard Dix és Gwili

RÖV HÍREK

éső 3 lej, vass- kisebb apró híre- öknök 20 szálal- tések díja előre et csak egy továb- mellékelve van.

ás lakást keresek dszinten műhely- "Tizian" cinkográ- 37.

4 f. hó 15-től is- kóser vegetárius t, hány az udvar. gnáné vezetése endü konyha áll a e. Figyelmess, szo- kélt árak. Abona- ogad.

gy üzlethelyiség- itva. Regina Ma- et 300 ezer lej ér- anal átadó, esetleg m a kiadóban.

Fordson üzemképes Mera garázs. Cluj.

n tartott madrac- Reg. Ferdinand 53.

vág bármely váro- nek, csak is elő- mennék „Megbiz- ivatal továbbit.

ya, fürdő- és elő- s lakás. Cim a ki-

onyhás földszintes n.

VARTZ-

di Dokumente Juden in Deutsch- párizsi Zsidó Co- an most jelent meg zsidósági dokumentu- . Ára 300 lej. Meg- UJ Kelet könyv-

HÍREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.

Inspekción ügyvéd: 23.án, szerdán: Dr. Diamandstein Andor

Tel-Avivban feloszlatták a kormány politikája ellen rendezett tiltakozó gyűlést, Tel-Avivból jelentik: A telavivi városi tanács tiltakozó gyűlést hívott egy- be a palesztinai kormány bevándorlási korlátozásai ellen. A gyűlésre hatalmas tömegek vonultak fel, a megnyitás előtt azonban hatóságilag feloszlatták. Az utol- s pillanatban rendőrsztag érkezett a Beth Haamba és közölték az egybegyűlt kétezer emberrel, hogy a gyűlést a kor- mány betiltotta.

Öt ezer embert tett hajléktalanná a tiberiási felhőszakadás. Jeruzsálemből je- lentik: Tiberiás város polgármestere je- lentést tett a kormánynak a felhőszaka- dás okozta katasztrófáról. Jelentésében közli, hogy ötezerre rug azoknak száma, kik hajléktalanná váltak és 100 ezer font- ra tehető a pusztító vihar okozta kár. A kormány kommunikében jelenti, hogy kétezer ember ellátására megtette a szük- séges intézkedéseket. A katasztrófának összesen 39 halottja van.

Gyomor- és bélbántalmak, hasüreg- beli vérpangás, izgékonyosság, migrén, ki- merültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az emésztőszervi bajok orvosprofesszorai általánosan dicsérik a Ferenc József viz- nyelre és megbízható hatását s azt gya- korlatukban sűrűn rendelik.

Csalás miatt letartóztatták a japán pénzügyminisztérium három főtisztvisel- jét, Tokióból jelentik: A japán pénzügy minisztérium három magasrangú főtiszt- viselőjét csalás miatt letartóztatták. Ez- zel az ügyvel kapcsolatban a kormány helyzete is súlyossá vált és maga után vonhatja az egész kabinet lemondását.

Bizalmatlanságot szavazott Herriot- nak az Emberi Jogok Ligája. Párizsból jelentik: Az Emberi Jogok Ligájának nancyi kongresszusa bizalmatlanságot sza- vazott Herriot Eduárdnak, aki Lyonban, mint a város polgármestere több alkalmat lát elbocsátott, mert nem akartak résztvenni a légi támadások elleni véde- kezés munkájában. A bizalmatlansági ha- tározat következtében Basch Victor, a Li- ga elnöke lemondott és elhagyta a kong-

Lábizzadás PODEOL

egyetlen biztos szere a

Ára 35 lej, patikákban drogériákban kapható. Készíti Csanda gyógy- szertár.

Háromszori használat után hatása teljes. Ha tavasszal PODEOL-kurát tart, egész nyáron nyugta lesz lábaival.

Lafayette halálának 100 éves évfor- dulója alkalmából ünnepi ülést tartott az Egyesült Államok parlamentje. Washing- tonból jelentik: Lafayette halálának száz éves évfordulója alkalmából az Egyesült Államok parlamentje ünnepi ülést tar- tott, amelyen részt vett Roosevelt elnök is. A francia nagykövet ez alkalommal be- szédet mondott és felolvasta Lebrun fran- cia köztársasági elnök üzenetét. Az ameri- kai kongresszus számos üdvözlő távira- tot kapott többek között Barthou külügy- minisztertől, továbbá a francia kamara és szenátus elnökeitől.

Törvényeimtar. Rég érzett hiányt pótol dr. Rösler Viktor most megjelent törvényeimtar, amely az 1919. jan. 1- 1934. április 15-ike között hozott törvények és rendeletek áttekinthető cianyagát és megjelenését tartalmazza. A román nyelvű munka ára franco 120 lej. Megren- dítendő az összeg beküldésével dr. Rösler Viktornál, Cluj, strada Ing. Prozi 5.

Vonat elé vetette magát egy kis- leány, akit kicsaptak az iskolából

Völegénye szerelmes levelét találják meg a könyvei között és ezért csapják ki

Kisenev, május 22. Megrázó tragédia mutatja szomorú következményét azok- nak a szigorúságokban elharmarkodott is- kolarendeleeteknek, melyekkel a bukaresti gyilkos diákok véres tette után — mint- egy eső után köpenyegként — elhalmoz- zák az iskolákat.

Ezelőtt három nappal a városbeli ta- nitónőképző igazgatónöje általános raz- ziót tartott az intézet növendékeinek az iratai között. A hatodik osztályban Ele- na Ionescu nevű diákleány könyvei kö- zött egy szerelmes levelet talált, amelyet a tizennyolc éves leányhoz a völegény jelöltje írt. A leánykát azonnal hazakül- dítte az iskolából és konferenciát hívott össze, amely elhatározta az igazgatónő utasítására, hogy a leányt példaadókép- pen eltávolítsák az intézetből.

Hiába ment fel a leány édesapja, aki

Lebrun francia köztársasági elnök beszéde Dijonban. Párizsból jelentik: Leb- run francia köztársasági elnök Dijonban beszédet mondott, amelynek során rámu- tázott arra, hogy a különböző államokban mindenütt igyekeznek a társadalom meg- rendült egyensúlyát helyreállítani. Fran- ciaországban is reformnak kell jönnie. Ezt az idő követeli, de a reformnak a demokrácia szem előtt tartásával kell megvalósulnia.

A Mizrachí fagyaltédelutánja. Folyó hó 27-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel rendezi meg a kolozsvári Mizrachí ifju- ság nagyszabású műsoros fagyaltédelutá- nját a Magyar ucca 72. szám alatti kert- helyiségben, melyre vendégeket szívesen lát a rendezőség. A rendezvény célja szegénysorsu tagjaink nyári táborozásá- nak elősegítése.

igazolta, hogy az, aki a levelet írta, már megkérte a leánykát, hogy igyekezzon meg- kapni és csak addig várta volna, míg a leányka elvégzi a hetedik osztályt is, az igazgatónő hajthatatlan maradt.

A leány, mikor az édesapja közölte vele hogy nem tudott változtatni az igazgató- nő elhatározásán, fogta kalapját és elho- mant hazulról. Egyenesen az állomás felé ment, ahová éppen akkor rohogott be a káresteri gyorsvonat. A késégrebesett te- remt nem habozott és a vonat elé vetet- te magát, úgy, hogy a kerekek darabokra szaggatták.

Az egész városban nagy feltűnést és részvétet keltett az eset, amelynek követ- kezében az ottani társadalmi osztály bo- jott kezdeményezését vette terbe az igaz- gatónő ellen.

Szabad szó, Barátosi Viktor röpirá- tának legújabb száma megjelent. Főbb cikkei: Ghibu et Co, közkereseti társaság. A Kisebbségi Újságirószervezet és a po- litika. Baj van a biztosítókkal. Uj lap- behozatal társaság alakult Kolozsváron. Gyik a hatóságok melettyét. Bojkott az idegenek ellen. Ahogy a Curentul látja és ahogy mi tudjuk. Kémkedési vá- dat emeltek a prágai Schenker-fiók ellen. Kiknek a tulajdona a Dermat. A szak- szervezetek feloszlatását követeli az er- délyi román kereskedők és iparosok szö- vetsége. Üzleti levelek rovatában: Mi új- ság a biztosítóknál? Uj vállalatok és vál- talozások Kolozsváron. Gróf Teleki Géza eladta alsószuki kastélyát. Hatmillió lej tüzkárt szenvedtek a báró Kemény erdő- ségek. Milliók házteltek és milliók pere- kolozsváron és több más cikk és rovat. Egyes szám ára 10 lej.

Premier! JAN CRAWFORD vetély- társnőjének, CAROLE LOMBARD- nak világhírnéje: „Egy gyenge pillanat” A nők, az elegancia és a szerelem filmje.

Henderson visszatér az angol belpo- litikai életbe. Londonból jelentik: Politi- kai körökben úgy hírlik, hogy Hender- son, a leszerelési konferencia elnöke az ősz folyamán újra bekapcsolódik az an- gol belpolitikai életbe.

Vasúti katasztrófa Spanyolország- ban. Madridból jelentik: Barcelona köze- lében két személyvonat egymásba futott. A két szerelvény összes vagonjai össze- törték. A romok alól eddig husz halottat és 25 súlyos sebesültet emeltek ki. A ka- tasztrófát egyik vonat idelőlti utba in- ditása okozta. A vonatvezető ugyanis egy utas füttyjelét a forgalmi tisztviselő in- ditási avizójának tartotta s a menetrend- ben jelzett időpont előtt elindította vo- natát.

A torna, mint nevelési eszköz. A Ham- burg Szerén vezetése alatt álló Str. Eli- sabeta 10. szám alatti Montessori óvoda e hó 27-én délelőtt 11 órakor tornaünne- pely keretében fogja a tornát, mint ne- velési eszközt bevezető előadásban és a növendékek mutatványival ismertetni. A rendezvény, mely úgy a pedagógusok, mint a sportnak egyik legérdekesebb té- máját öleli fel, betekintést nyújt a Mon- tessori óvoda nevelési rendszerébe.

Két embert megölt, kettőt nyomo- rékká tett a beltingi homokbánya beam- lott földtömege. Szatmárról jelentik: Ha- lalos szerencsétlenség történt szombat délután Belting község határában. A Ghirisa felé vezető uton közmunkások folytak, melyeknél Müller József, Carnea Márton, Merk György és Gerendei János is résztvettek. Ezek valamennyien bel- tingi napszámos emberek, Szombaton dél után három órakor hirtelen hatalmas zá- por kerekedett. A négy munkás erre a közelbe eső homokbányába húzódott, hogy ott megvárják, míg az eső elvonul. A fejük felett levő vastag földréteg azon- ban az utóbbi napok zivatara-tól annyira átázott, hogy leszakadt; éppen abban az időben, amikor ezek a szerencsétlen em- berek menedéket vettek találni alatta. A leomlott több métermássa súlyú föld Car- neát és Müllert eltemette, akiket később csak holtan húztak elő. Két másik társuk súlyosan megsebesült.

A délafrikai törzsek egyike ismét megkezdte az emberáldozatokat. Lon- donból jelentik: A Reiter úgnökség dél- afrikai jelentése szerint Nairoibian a samburu-törzs ismét megkezdte az ember áldozatokat az istenek oltárán. Két pász- tort és egy törzsfőnöknek a fiát feláldoz- ták. A hatóságok megették az intézkedé- seke a mozgalom elterjedésének megaka- dályozására.

MINTÁS ANYAGOK és PANAMA- KÜLÖNLEGESÉGEK már 29 lejtől, nagy választékban STEA-nál Cluj, Regele Ferdinand 9.

Németországi hírek. Berlinből jelen- tik: A külföldi németek Trierben tartott kongresszusán von Papan helyettes kan- cellár beszédet mondott, amelynek során támadta a Népszövetséget a saarvidéki népszavazás időpontja kifizetésének halo- gatása miatt. A helyettes kancellár éles kritikájában azt hangoztatta a Népszö- vetségről, hogy olyan gyülekezeti amely- ben formailag meg van az egyenjogúság, de a valóságban minden kérdés eldönté- sénél politikai üzérkedés folyik. — A po- rozsz tudományos akadémia előkészíti Momsen, az elhunyt világhírű német tu- dós levelezésének nyilvánosságra hozata- lát. A tudós végrendeletében 30 évben ál- lapította meg azt az időt, amelynek le- telte után levelei nyilvánosságra hozha- tók. Ez az idő most letelt. — Göring At- hénból repülőgépen egyenesen Berlinbe tér vissza s nem utazik ez alkalommal egyetlen más ország fővárosába sem. — A newjerseyi Warlingtonban a német kultúrászövetség tagjainak gyűlését kom- munisták megzavarták. A terembe dobott búzbombák miatt a gyűlésezőknek távo- zniuk kellett. Az épületelőterében a poli- tikai ellenfelek között közelharc fejlődött ki, amelyben többen megsebesültek. A rendőrség könnyfakasztó gázbombákat ve- tett a verekedők sorai közé s így sike- rült az ucca rendjét helyreállítani.

Olesó alkalmi vásár

STEA textíliáruházban Cluj, Regele Ferdinand 9.

Az Ihász-Fekete társulat vendégjé- tekei. Szombaton este a visszaérkezett ihász-Fekete operet- társulatot egy bü- hájos operetben, a Kék Dunában üdvö- zölte a kolozsvári közönség. A darabban Johann Strauss életének egy epizódját használták fel librettóul, hogy kerest ad- jon a Strauss-féle kompozíciók legszebb- jének. A főszerepeket Szabó Ica, Borovsz- ky, Kőszegi Margit, Ihász Aladár és He- gyesi Ica játszották. Ihász Eta, Bereng, Szabadkay, Horvát, Tompa László is ma- sok kisebb szerepekben voltak nagyon jók. Vasárnap délután három előadásban megismételték felt házak előtt az operet- tet, mikor is tüntető tapsokkal fogadták a kitünő együttest. Hétfőn délután hat óra- kor Marica grófnőt, esti előadásban pe- dig a Cigányprimást játszották. Jellem- ző, hogy a színészek a nehéz és viszont- tagságos délvidéki tura után friss erővel és pezsgő jáhékkedvvel dolgoztak. A ko- lozsvári közönség valósággal rajongó lel- kesedéssel fogadta az együttest. Pompás kiállítású operettjeik számát rövidesen a Rip Van Winkle című régi operett fel- újításával fogják gyarapítani. Mo- dern rendezésben, tömegkörüssal fogják bemutatni Fekete Mihály tervei szerint ezt a klasszikus operettet, amelynek pró- bái már hetek óta folynak. A helyárok nem változtak.

PAPLANOK

raktáron és rendelésre, nagy választékban, legolcsóbban STEA-nál Cluj, Regele Ferdinand 9.

KKASE budapesti társaskirándulása iránt, amelyet a tornászvilágbajnoksá- gokkal kapcsolatban rendez, a Globus menettgyűrodáva/ együtt, igen nagy ér- deklődés mutatkozik nemcsak a sport- körökben, hanem mindazoknál, akik ol- csón Pestre akarnak menni néhány szép, élvezetes napra. Uttköltésig, ellátással együtt (5 napra) csak 1950 lej, indulás május 29-én külön sportvonattal, kényel- mes számozott helyeken.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik megboldogult férjem és apánk el- hunyta alkalmából fájdalom munkat részvé- tükkel enyhíteni igyekeztek, ezuton mon- dunk hálás köszönetet. Özv. Fendlich Adolfné és családja.

Oroszországban nem veszik fel a sorsjegy nyereseményeket. Londonból je- len tik: A szovjet állami sorsjáték ismeret- len nyertesével összesen 112 millió 821.000 rubel kisorsolt nyeresémet nem vettek át, nyilván azért, mert félnek, hogy meg- gazdagodásuk következtében a „kulak” (vagyonos földbirtokos) osztályba fogják őket sorolni, ami polgári jogaik elvesz- tésével járna. A szovjet hivatalos lapok most hirdetményileg szólítják fel a nyer- téseket, hogy jelentkezzenek nyeresé- nyekért.

Az amerikai államnak ezentúl is ti- los Ford-autót vásárolni. Newyorkból je- lentik: Mikor Ford vonakodott aláírni az Ujjáépítési Szabályzatot, mondván, hogy az ő gyártelepein a munkások sokkal jobb munkafeltételek mellett dolgoznak, mint aminőket Roosevelt az Ujjáépítési Sza- bályzatban az összes vállalatokra nézve kötelezőnek nyilvánított, az államkor- mány elrendelte, hogy állami hatóságok és üzemek nem vásárolhatnak Ford-au- tókat. Az autókirály ez ellen az állami főügyészhez fellebbezett, aki most hozta meg döntését. Kimondta, hogy az ujjá- építési program törvényerejű, tehát, aki az ellen szegül, a törvénytlen kívül helyezi magát és így jogos volt az intézkedés, hogy állami intézményeknek tilos Ford- autókat vásárolniok.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagaslik Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgal- mas mesészövev, plasztikus jellemábrá- zolás, hanem a gondolatok mellelége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Uj Ke- let könyvosztályában, az összeg és por- tóköltség előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

UJ KELET Legújabb hírek

Az új bolgár kormány szakít az olasz orientációval és Franciaország védelme alá helyezi magát

Belgrádban nagy örömet keltett a rezsimváltás. A bolgár király fogolyként él

Az új bolgár kormány csatlakozik a Balkán-paktumhoz

Szofia, május 22. Az új bolgár kormány berendezkedése teljes gözzel indult meg. A jelek szerint a kormány helyzete máris nemvárt módon megerősödött. Erre vall legalábbis az a körülmény, hogy a Georgieff-kormány felüggesztette az átmenetileg elrendelt záróra és más korlátozást. A kormány hivatalosan cáfolja azokat a híreket, mintha Bulgáriában a diktatura uralomra jutását zavargások kísérték volna. A párizsi Intransigeant szerint a szélsőségesek néhány sztrájkisérlete sem járt eredménnyel. A kormány a munkásság béremelési igényeit több esetben jogosnak minősítette s a munkaadóknak teljesíteniük kellett az igényt. A filippopoli dohánymunkások sztrájkja is ezen az alapon ért véget. Tegnap este kisebb kommunista csoport akart gyűlést tartani Szófiában, az egyik agitátor beszédbe is kezdett, mikor a rendőrség szétoszlatta őket. A rendőrség beavatkozása közben egyik tüntető megsebesült.

Vége az olasz orientációnak. Az új kormány pénzügyminisztere, Todoroff tegnap nyilatkozatot adott a sajtónak. Kijelentette, hogy az államcsíny már hat hónap előtt elő volt készítve, de annyi diszkrécióval tudott dolgozni, hogy minden incidenst elkerülhetett annak véghezvitelénél.

Todoroff nyilatkozatával kapcsolatban a Daily News Chronicle arra mutat rá, hogy a jobboldali bolgár diktatura uralomra kerülése Jugoszláviában igen kedvező fogadtatásra talált. Az új kormány elkövetett szándéka, hogy szakít Bulgária eddigi olasz orientációjával és a jövőben Franciaország többi szövetségeseivel együtt Franciaország védelme alá fogja magát helyezni.

Az új diktatórikus kormány első feladatai egyikének fogja tekinteni a közeli Jugoszlávia és a kisanant másik két államhoz és a legrövidebb időn belül belép a Balkán-egyezmény szignatárius országai sorába.

Az új bolgár kormány el van határozva a legdrasztikusabb eszközökre a macedón felkelők elleni harcban és véglegesen felakarja oszlatni ezek fegyveres szervezeteit. Eddig a macedónok korlátlan urai voltak Petrica környékének. Azt hiszik, hogy a kormány magát a macedón felkelők vezérét, Mihailoffot fogja elfogadni.

A király és a diktatura. Minden jel arra vall, hogy Boris királyt váratlanul érték az új események. A király nyilvánvalóan a kényszernek engedett, amikor aláírta az új kormány kinevezési okmányát.

A Daily Express szerint Boris király tulajdonképpen foglya a diktatórikus kormánynak. Mindössze annyi joga van, hogy aláírhatja azokat a rendeleteket, amelyek a kormányelnök aláírására szükségesnek ítélt. Szófiában egyébként a király életét sem tartják nagyon biztonságban levőnek.

A kormány első szükség-rendeletét A miniszterelnök rendeletei bocsátott ki, mely szerint az összes miniszterek felzetését felére redukálják le, azonkívül jelentékeny lezárást végeznek a miniszteri autók, és szalonkocsik számában is. A rendelet korlátozza a miniszterek és állami tisztviselők gépkocsiszámát is.

A miniszterektől utazásaik alkalmával a külön vasutikocsit s leszögezi, hogy a miniszterek a vasúti kocsikban legfeljebb külön szakaszra tarthatnak

igényt. Egy másik kormányrendelet megvonja az állami tisztviselők eddig élvezett külön illetményeit.

A pártok állásfoglalása. A Times értesülése szerint a bolgár pártok lapjai általában kedvezően fogadják az új kormányt. Ennek ellenére Georgieff és miniszterei nem érzik magukat túszosan biztonságban, amit az is bizonyít, hogy a szélsőjobboldali Tanew vel is tárgyalnak, aki a szélsőséges jobboldaliak embere és uralma idején, 1925-ben csaknem 30 ezer embert öletett meg a polgárháború folyamán.

A többi pártok kommentárjai általában tartózkodóak. A jobboldali pártok nagyjában az új kormány mellett foglalnak állást, még a fasiszta tendenciájú Czanckoff-organizáció is kommünikében hangsúlyozta, hogy teljes egyetértésben van a kormány célkitűzéseivel s rendelkezésére bocsátja szervezetét.

Magá Czanckoff volt bolgár miniszterelnök sajtónyilatkozatban hangsúlyozta,

hogy a tekintélyen alapuló rezsim uralomra-jutására Bulgáriában feltétlenül szükség volt, mert tartatlanság helyzetnek kellett véget vetni.

A volt miniszterelnök felhívja híveit,

hogy előlegezzék bizalmat a kormánynak s majd az ország érdekében tett intézkedései alapján gyakoroljanak kritikát felette.

A Liaposeff-párt is kedvező álláspontot helyezkedik, sőt felveti a felosztásra vonatkozó gondolatát is, hogy így mutasson példát azon pártok felosztására, amelyeknek munkája nem kívánatos az új kormánynak.

Az elégedetlenek. Az új kormánnyal szemben az elégedettség csupán a tisztikar egyes kategóriájában észlelhető. A Times értesülései szerint több helyőrségben nyugtalanságok törtek ki. Harmincöt tiszt, köztük több ezredes nyugdíjaztatást kérte a rezsimváltás miatt, mivel helytelenül a kibékülést Jugoszláviával és az olasz orientációk feladását. A Times egyidejűleg azt az értesülést is közli, hogy a petriai macedón fegyverraktárak közelében kormányesapatok és az irreguláris macedón osztagok között máris véres összecsapások kerülni a sor, amelyeknek során mindkét részen több személy életét veszítette.

A király kezébe tették le az esküt a lánycserkészek

Bucuresti, Bukarest, május 22. A lánycserkészek esküjének letételénél jelen volt ma délelőtt a király és Miklós herceg is. Anghelescu miniszter és Camarasescu kisasszony, a cserkészlányok vezetőjének beszéde után az uralkodó vette át a szót és a következő beszédet mondotta:

— Ez az ünnepély örömmel tölti el lelkemet. Boldog vagyok, hogy először mint a cserkészlányok parancsnoka közöttetek lehetek és egész szívből mondom nektek: egészséget!

Az ifjúság nevelésének problémája állami probléma lett és az elánnal telített ifjúságnak ez a demonstrációja örömet kell mindnyájunkban keltsen. A cserkész nevelés fensőbbsege nem érott könny-

vekben áll, hanem a természet nagy alumbán van megírva: szabad levegőn való élet, nehézségek között, energiafokozás ez az életre való nevelés.

Ennek az ünnepélynek jelentősége van számomra: első megnyilatkozása az ifjúságnak, amióta érvénybe lépett az ifjúsági testnevelési törvény. Ebben a szervezetben a cserkészek fogják a gerincét képezni annak a nevelésnek, amelyet az ország egész ifjúságának adni akarunk.

Kívánom a cserkészlányoknak, hogy még akkor se, ha tulmentek a cserkészlet korhatárain, ne feledjék el, hogy cserkészek voltak és maradjanak méltók erre az esküre.

A király szavai után meglátogatták a csinosan feldíszített sátrakat.

Május 30-án tárgyalja a Népszövetség a saarvidéki népszavazást

Bezárult a Népszövetség ülészaka. Barthou nyilatkozata

Genf, május 22. A Nemzetek Szövetsége Tanácsa ma délután 4 órakor rövid zárt ülésre ült össze. A rendes ülés félhat órakor nyílt meg Vasconcellos elnökletével. Mindenekelőtt a tanács elhatározta, hogy a Chaco-ügyben május 30-án rendkívüli ülésre ül össze. Az után áttért a tanács a Saar-kérdésre. Aloisi báró olasz kiküldött nagy várokozás közepette bejelentette, hogy a tárgyalások még nem fejeződtek be s ezért indítványozza, hogy ezt az ügyet a Nemzetek Szövetsége legközelebbi ülésére halasszák el. Az elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot, megjegyezve, hogy az e kérdéssel foglalkozó bizottság jogköre eddig az időpon-

tig továbbra is hatályban marad. Az elnök bejelentette, hogy Kolumbia és Peru között a vitás Leticia terület kérdésében békés megegyezés jött létre. A tanács az örömhírt nagy meglepéssel vette tudomásul. A tanács ezután igen hoszúra nyúlt ceremóniális aktussal befejezte az ülést, amelynek során Aloisi, Barthou, Eden, majd valamennyi képviselő néhány ülést szökölt. Végül az elnök a nemzetek szövetségét dicsérő beszédével a nemzetek szövetségének 97. ülészaka bezárult.

Genf, május 22. A Népszövetség tanácsának arról az elhatározásáról, hogy a Saar-kérdést a május 30-i ülésszejövetelén fogja tárgyalni, Barthou

a sajtónak a következő nyilatkozatot adta:

— Azon fáradoztam, hogy őszintén összhangba hozzam Franciaország magatartását a békeszerződésnek lojálisan és szabatosan értelmezett szövegével s állandón a béke volt a legfőbb gondom. amikor együttműködtem a népszavazás előkészítésében. Bizalommal segédkeztem a harmasbizottság tevékenységében, amelynek Aloisi a legtekélyesebben pártatlan jelleget biztosított. Engedtem abban, ami vitathatónak látszott és ragaszkodtam ahhoz, ami nem változtatható meg. A francia küldöttség minden magyarázatra kész és nem tart semmitől, sem a Népszövetség tanácsa előtti legközelebbi vitától, sem pedig a népek megfontolt véleményétől.

— Ha belementem volna abba, hogy a népszavazás időpontját kitűzzék anélkül, hogy a népszavazás szabadságára és a lakosság teljes sértetlenségére hatós biztosítékokat kívántam volna, árulást követtem volna el Franciaországgal és a Népszövetséggel szemben.

Az amerikai kormány nem változtat eddigi leszerelési álláspontján

Washington, május 22. Roosevelt elnökötől 24 óra múlva a kongresszushoz intézendő üzenet várna, amelyben az ezüstkérdésben felhatalmazást kér a készletek 25 százaléka erejéig az ezüstnek pénzverés céljaira történő felhasználására.

A New York Herald értesülései szerint az amerikai kormány mit sem változtat eddigi leszerelési álláspontján. Az Európában tartózkodó Norman Davis amerikai leszerelési fődelegátus nem kap új utasításokat. Mindössze annyit közölnek vele, hogy maradjon a főbizottsági ülés szak idején mindaddig Genfben, amíg a legseélyesebb lehetőség is mutatkozik bármilyen leszerelési megegyezésre.

A nagy szárazság okozta a csikágói vágóhid pusztulását

London, május 22. Csikágói jelentés szerint a vágóhídi negyedben a tűzvész még nem sikerült teljesen leküzdödni. Mindamelllett a többi kerületet két veszély egy percig sem fenyegette, mert ezt a városnegyedet minden oldalról nagykiterjedésű mezők és be nem épített telkek veszik körül. A vágóhíd épületén és istállókon kívül elhamvadt a tűzvészben egy vasuti állomásépület, egy sörgyár, két pénzügyi székház s egy szálloda. A kórházakba szállított sebesültek száma eléri a százötvenet, de a halálos áldozatok és eltűntek pontos számát még nem sikerült megállapítani. A tűzvész által okozott kárt körülbelül 25 millió dollárra, vagy gyufa idezte elő s elhatalmasodását az tette lehetővé, hogy a tartós, nagy szárazságban a vízvezeték nem tudott kellő víznyomást szolgáltatni az oltáshoz.

Alfonz spanyol exkirály nem reflektál a trónra

Madrid, május 22. Királypárti körökből származó információk szerint Alfonz spanyol exkirály levelet juttatott el híveikhez, amelyben közölte, hogy közeli restauráció esetén sem reflektál a trónra. A királypárti frakciók most tárgyalásokat folytatnak Madridban egymás között. Az a céljuk, hogy Alfonz fiát, Juan Infánst proklamálják trónkövetelőnek. Közlebbbről ny értelemben kiáltványt fognak közreadni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdász, Cluj, Strada Baron I. Pop 11. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în nu. No. 224713-92

Az alija

A szó átvitt jelent. Palesztinaiaknak ma rosz híre van. Abban a zsidó megesen omlangciák és a tömeges vándorlás vágyakozás, amely a Földközi tenger felé és ahol a zsidók élnek. Hogy beszélne az oka, hogy a zsidó és minden zsidó koncentrációra koncentrációra mert az angol katonák van Palesztinában Zsidó Nemzeti Könyvtár a zsidó bevándorlás. A zsidó kormány bevándorlás téma. Ez a politikai befogadóképes amikor a Jewish mutattja, hogy ez a zsidó 25.000 zsidó teszi lehet éven — a kormány pedig az arabok munkáshány ura hanem munkát Ezzel szemben a bevándorló és nem arab munkások. Vizint a Zsidó mentális állapot gazdaságokban.

A másik oldal bevándorlás, mely indoklására és a karta. Ha a kormány palesztinai árba zonyos mértékű hető és úgy véli, a munkanélküli a fizetését, mert a kormány a transzjordan munkanélküliek s.

Az angol impériarab munkásokon tömegek börtönbe nem azért árán Palesztinában tüntesse felé.

Ezek a tömegek imperializmusnak hinni a zsidókna mányak. A zsidó tömegek ellen is megahogy ezt Hitlerben tették.

A palesztinai hirdette az önvéd politikai ellen. E nép összes erőne

A politikai

A nemzeti párt amely talán mára bontakozás utján az ország politikai. A liberális párt alatt nem láttuk harcot, amelyet a raszpáji vezérek tel vezetnek a ellen.

Résztelen, ha ez is hasonló s nyugodt kormány mány számára, ha a nemzeti párt volna az összes politikai ellenfelek.

De történik mit a zsidó pártot rüsz vité ellen feltámassza a ro legvárát, amely és acserkészek dennani kenyérg martalékává lett.

Hogy a nyugod van, azt az utóbb ményei ékesszóló